

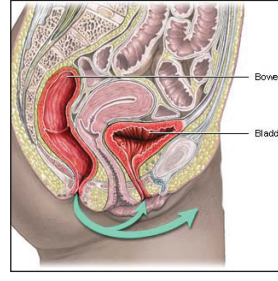

Ken Ji Nava
Dilêmin Nayê

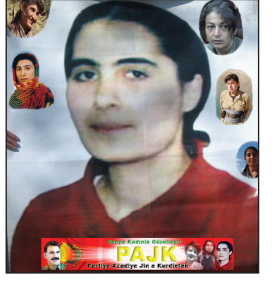
Kurdî rûpel 10

Sistit:
İdrar Kesesi
İltihabı

Sağlık sayfa 17

Aydınlığın Soylu
Kadın
Kahramanları

Yaşam sayfa 19

Yüreğini Yüreğimizle Festivalde Buluştur

3. ULUSLARARASI ZILAN KADIN FESTİVALİ

Avrupa da yaşayan Kadınlarımız III. Uluslararası Zilan Kadın Festivalinde “Her türlü savaş ve şiddete karşı barış için kadın dayanışması” çatısı altında buluşacak.

sayfa 5

KADININ BARIŞ KONSEPTİ

Demokratik Özgür Kadın Hareketi dönem sözcüsü Evrim Deniz, erkeğin savaş konseptine karşı kadınların barış konseptinde buluşmada yaşadığı yetersizlikleri gazetemize değerlendirdi.

sayfa 3

newaya Şin

Yaşamın sıcak bir mevsimine girerken, soylu yücelişlerin yarattığı destanlarla kabarıyor yüreğimiz...

Sözün söz, emeğin emek, eylemin eylem kararlılığının sembolü olan Haziran ayında, yaşamın tüm kesitlerinden, barış umudunun en yalın diliyle sizlere ulaşmaya çalıştık. Kadının yüreğindeki barış selini aktırıyoruz sizlere ve bu sevgi selinde yüreğinizi yüreğimizle buluşturuyoruz.

sayfa 3

✓ “Beyaz Ölüme” karşı konferans / Gündem sayfa 4

✓ Savaşın kadın üzerine etkisi -III- / Dosya sayfa 6

✓ Genç kadın örgütü / Yeni Kuşak sayfa 7

✓ Een Koerdische vrouw vol strijd / Dutch sayfa 12

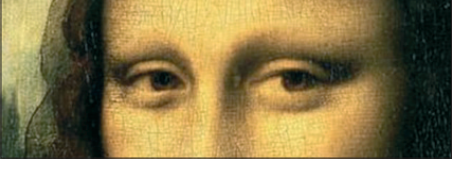
✓ Öyküleriyle karanlıkta... / Kültür-Sanat sayfa 13

✓ Kadına Ağıt / Kültür-Sanat sayfa 14

✓ Eko-Tarım... / Ekolojik Bakış sayfa 16

Mona Lisa'nın Gizemi Güzelliği...

Leonardo da Vinci'nin ünlü tablosu Mona Lisa'nın çizgilerinde ve tebessümünde gizli bir sırrı barındırdığı, tarih boyunca en çok tartışılan konulardan biri oldu.

Leonardo da Vinci'nin dünyanın en çok tanınan 'Mona Lisa' tablosu bu yıl 500'üncü yaşına basıyor. Tablonun tarihi tam olarak bilinmese de, 1506 yılında tamamlandığı varsayılıyor. Ancak sanat tarihçileri bir türlü bitiremediği tabloyu Da Vinci'nin gezilerinde sürekli yanında taşıdığını ve son yıllarında da 'birkaç rötuş' attığını düşünüyorlar.

Romantik yazarlar tabloyu ünlendirdi

Harvard Üniversitesi Rönesans uzmanlarından Frank Fehrenbach, tabloyu, içinde bulunduğu tarihsel bağlamın ünlendirdiğini savunuyor.

Fehrenbach, özellikle 19'uncü yüzyıldaki Romantik akımın tabloyu Rönesans sanatı ile özdeşleştirerek Mona Lisa'nın ünlenmesine katkı yaptığını belirtiyor; "Romantik yazarlar Mona Lisa'nın gizemli görüntüsünü kitlelere anlattı, gizemli gülüşünün birçok sırrı sakladığı şeklinde yo-

rumlanması da Romantik akımın bir ürünüdür. Romantik yazarların hayran olduğu *Femme Fatale* (Vamp kadını) tiplemesi de Mona Lisa üzerinden tanımlandı."

1911'de ortadan kaybolmuştu

Mona Lisa tablosunun 1911'de müzede kaybolması da, o zaman için büyük haber olmuştu. Tablo, 1913'te yeniden ortaya çıkınca müzenin ikonu haline geldi. Tablo, Fransa'da dünyanın en önemli müzelerinden Louvre Müzesi'nde bulunuyor. Kurşungeçirmez bir camın arkasında son derece steril bir ortamda korunan sanat eserinin başında silahlı korumalar 24 saat nöbet tutuyor.

Dan Brown 45 milyon sattı

Mona Lisa daha sonra popüler kültürde kendine sarsılmaz bir imaj edindi. Özellikle son yıllarda ABD'li yazar Dan Brown'un yazdığı ve tüm dünyada bestseller olan 'Da Vinci Şifresi' kitabı Mona Lisa kültürünü yeniden ateşledi.

Kimileri Da Vinci'yi Mona Lisa'yı birtakım dinsel, bilimsel ve sembolik şifreler yüklediğini öne sürüyor. Bunlar arasında 'Altın Oran' adı verilen bu

ölçüt, inanişe göre, çeşitli doğa olaylarında kendini gösteriyor. Bilim insanları, Mona Lisa merkezli kehanetlerin hayal unsuru olduğunu vurgulasa dahi, kitap dünya çapında 45 milyon sattı.

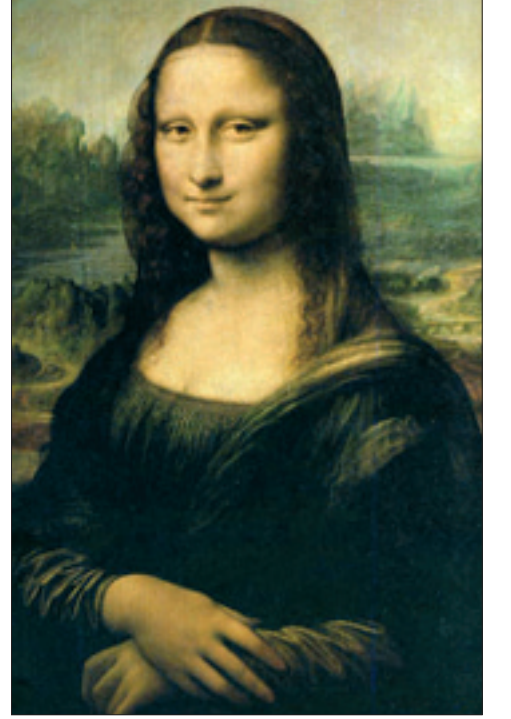
Gizli mesaj yok, bilimsel ayrıntı var

Da Vinci'nin 'Altın Oran' kavramı üzerine araştırmalar yapan astrofizikçi Mario Livio, Da Vinci'nin resimlerinde gizli şifreler veya mesajlar vermediğini belirtiyor.

Ancak sanat tarihçileri Da Vinci'nin resimlerinde 'bilimsel' bir taraf olduğunu vurguluyor. Da Vinci'nin geometriden edindiği bilgiler sanatsal alanda ona büyük ilham verdi. Da Vinci, bugün jeoloji, ekoloji, botanik dallarına ayrılan doğa tarihi biliminden etkilenmişti. Da Vinci'nin 4 bin sayfayı aşan teknik elyazmaları arasında kaya yapıları ve oluşumları ile ilgili bölümler bulunuyor.

Mona Lisa dile geldi

Mona Lisa'nın arkaplanındaki tabiatın kaba ve simgesel hatlarla resmedildiğini belirten sanat tarihçileri, bu tekniğin o zaman için son derece yeni olduğunun ve doğa ile ilgili bilgi ge-

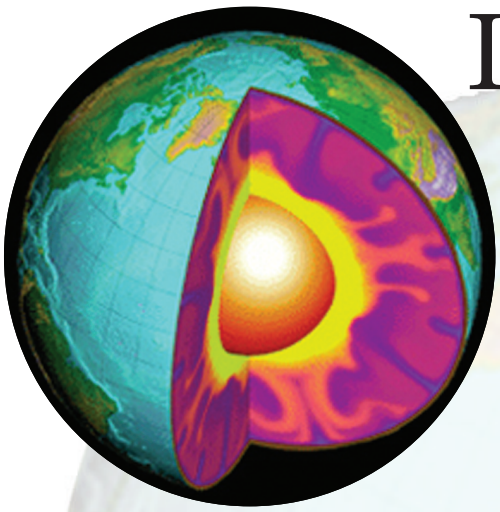

rektirdiğinin altını çiziyor. Uzmanlar bunu, Da Vinci'nin doğal ayrıntılara bilimsel, nesnel bakış açısının bir kanıtı olarak görüyor.

Gülüşün gizemi

Mona Lisa'nın gizemli tebessümü sanat tarihçilerini en çok meşgul eden detaylardan biri. Kimilerine göre bir sır saklayan Mona Lisa, bunu yüz hatlarından belli ediyor. Ancak bilim insanlarına göre, bu gülüş saatlerce poz için oturmasından dolayı sıkılmış olmasının bir sonucu olabileceğinin söylüyor.

LIVESCIENCE.com

Dünya 'manyetik depremi' bekliyor

Atlas Okyanusu'nun güneyinde gerçekleşiyor.

17 ve 18'inci yüzyıllarda Avrupalı kaptanlar, gemilerinin pusulalarını kuzeye ayarlarken kullandıkları manyetizma ölçümlerini not ederlerdi. Gemi seyir defterlerinden manyetik alanların geçmişteki halini tüm detaylarını vermeleri beklenmiyor, ancak bu verilerle anahatlar çizilebiliyor. Gubbins, 1590'da dahi yapılan bazı ölçümleri en fazla yarım derece şaşacak kadar kesin olduğunu vurguluyor.

'Manyetik deprem'e 2 bin yıl kaldı

Gubbins, gemilerin manyetizma ölçümü yapıldığında buldukları konumu temel alarak, taranan seyir defterlerindeki verilerden Dünya'nın manyetik alanlarının 1590-1840 aralığındaki haritasını çıkardı. Bu veriler, mineral pıhtıları veya volkanik kayalar gibi dolaylı kanıtlarla birleştirildi.

Gubbins, direkt ve dolaylı kanıtların oluşturduğu haritada, gezegenin küresel manyetik alan gücünün 1590 ila 1840 arasında değişmediğini ortaya çıkardı. Ancak bu tarihten sonra ani bir düşüş göze çarpıyor. 1840 sonrasında, Dünya'nın manyetik alan gücü her 100 yılda yüzde 5 düşüşe geçiyor.

Uzmanlar, Dünya'nın manyetik gücünün 1860'tan beri hızla düştüğünü, kuzey ve güney manyetik kutuplarının 780 bin yıllık bir aradan sonra yer değiştireceğini savunuyor.

780 bin yıldır eli kulağında

Her 300 bin yılda bir Dünya'nın kuzey ve güney manyetik kutupları yer değiştiriyor. Manyetik kutbun yer değiştirmesi için önce aşamalı olarak güç yitirmesi ve sonunda tamamen sıfırlanması gerekiyor.

Manyetik kutupların tam değiş tokuşu en son 780 bin yıl önce gerçekleşti, kısacası vaktinde gerçekleşmeyen kutup değiş tokuşu uzun bir zamandır eli kulağında bekliyordu. İşte uzmanlar uzun bir süredir gebe olan bu sürecin rayına oturduğunda, hızla ilerleyeceğini ve kutup değiş tokuşunun '5 bin yıl gibi kısa bir sürede' yerine oturacağını düşünüyor

Dönüm noktası 1860: Manyetik alan hızla değişiyor

Gubbins'e göre hızlı ve ani bir manyetik kutup değişim süreci aslında henüz başlamamış veya yeni başlamış olabilir.

İşte bu noktada güney Atlas Okya-

nusu'ndaki anormallik devreye giriyor. Güney Amerika bölgesindeki manyetik kutup değişimi, seyir defterlerinden elde edilen verilere göre, ilk olarak 1800'lerin başında başlamış olabilir. Manyetik alan değiş tokuşunun şiddeti artarak 1860'a kadar geldi ve bu tarihte gezegendeki tüm manyetik alanların güç dengesini bozacak şiddete ulaştı.

Gökyüzü ışıllı olacak

Diğer bir deyişle; beklenen manyetik kutup değiş tokuşu, ilk kez güney Atlas Okyanusu'nda başladı ve o derece hızlı gelişti ki, diğer bölgeleri de beraberinde koşturdu. Küresel manyetik alan değiş tokuşunun 2 bin yıl içinde olacağı varsayımından hareketle, Kuzey Işıkları veya Aurora olarak adlandırılan manyetik ışıltılar tüm gezegenden görünecek.

Science dergisi

Kaptanlar eskiden beri gemilerin seyir defterlerine aldıkları rotayı manyetik hesaplara göre not ederlerdi. Seyir defterlerini tarayan bilim insanları Dünya'nın manyetik alanlarının 1860'tan beri hızla güç yitirdiğini ortaya çıkardı. Dünya'nın manyetik gücündeki düşüş bu hızla giderse, 2 bin yıl içinde tamamen sıfırlanacak. Araştırmacılar, Dünya'nın manyetik kutuplarının yer değiştireceğini ve bugünkü kuzeyin güney, güneyin ise kuzey olacağı spekülasyonunu dile getiriyor.

Bu iddianın sahibi İngiltere'de University of Leeds profesörü David Gubbins. Dr. Gubbins, manyetizma ile ilgili bilgiler içeren eski gemi seyir defterlerini 25 yıldır tarıyor ve bunları tasnifliyor. Gubbins'e göre, manyetik gücün azalması en şiddetli bir şekilde

newaya *Şin*

Güneşli sıcak yaz günlerine girdik artık biliyorsunuz, size kalbimizin acılardan süzölmüş sıcaklığıyla merhaba derken umarız ki KEŞKE'lerle dolu dünyanızdan biraz olsun sıyrılmışsınızdır. Şimdi bu da nerden çıktı diyen seslerinizi duyar gibiyim. Çünkü biz de keşke daha fazla kadına sesimizi duyurabilseydik, keşke artık savaşın derin acılarıyla yoğrulmuş yürekleriyle konuşan kadınların hayat hikayelerini yazmak zorunda kalmasaydık. Keşke savaşın da barışın da kaderini belirleyebilecek kadar güçlenebilseydik kadınlar diyoruz. Keşke bunlar olmasaydı derken bir az da sizin keşkelerinize gelmek istiyorum.

-Keşke oturum alabilseydim de şu kampın derdinden kurtulsaydım.

-Keşke bana değer vermeyen bu adamla evlenmeseydim.

-Keşke okuyabilseydim. Zamanında bu aklım olsaydı.

-Keşke çocuklarım başarılı olsalardı.

-Keşke gerilla olan kızımdan, oğlumdan haber alabilseydim vs.. diye başlayan daha yüzlerce cümle kurduğunuzu biliyoruz. Hatta çoğu zaman duyarız ya keşke yeniden dünyaya gelebilseydim. Ama hepimiz çok iyi biliyoruz ki bir daha dünyaya gelme şansımız yok. Gerçekten çoğunuzun dediği gibi artık çok mu geç. Artık bir şeyleri değiştirmenin zamanı çoktan mı geçti. Keşkelerimizin bazen verdiği pişmanlıklarla içinde bulunduğumuz yaşamı kabullenelim mi yani? Veya geçende içimizi burkan bir yalnızlık duygusu içinde bir kadının söyledikleri şu sözleri duyup susalım mı. -Hayır bu kocamın değişebileceğine inanmıyorum, benim için tek çare kendimi öldürmek, artık dayanacak gücüm kalmadı- Evet acaba kaçımız birbirimiz için yürek atışlarındaki sessiz çığlıklarını duyabiliyoruz, acılarını paylaşabiliyoruz. Kaçımız kendi kabuğundan çıkıp "ben ne yapıyorum, nasıl yaşıyorum, kendimi değiştirme gücü gösterememişim" diyebiliyor.

Bazen hiç emek harcamadan değişimin kendiliğinden olmasını bekleyenlerin yanında, yaşamı değiştirme iddiasıyla yola çıkanlar da var. Keşkelere mahkum olmayan, sesini başka kadınların yüreklerinin sesine de katmak isteyenler, büyük umutlarla hala meydanlarda. Zor ama onurlu, zor ama tarihi kişiliklerin yaratılmasına vesile olan direnişler.

Bu sayımızda barışa ağırlık verdik. Savaşın gölgesinde kadınların yaşadıklarını sizlerle paylaşırken "özgür bir yaşam için canımdan daha değerli bir şeyim olsaydı onu da verirdim" diyen kadınlarla beraber, anılarına bağlılık temelinde yapılan etkinlikleri ele aldık. Yüreğimden gülemiyorum artık diyen ama her şeye rağmen yaşama sıkı sıkıya sarılan kadınların acılarına ortak olmaya çalışarak hafifletmeyi amaçladık. Farklı halkların barış süreçlerinde yeralan kadınları görünce ne de çok ortak yanımız olduğunu gördük sizinle paylaştık..

Evet Haziran ayı sıcak geçer dedik. Bu sıcaklığı emeğine katık eden kadınlar 24 Haziran'da Gelsenkirchen de 3. Zilan Uluslararası kadın Festivalinde buluşacak. Gelin hep beraber KEŞKE'lerle dolu yaşantımızı değiştirme, güzelliklere merhaba deme temelinde barış ve özgürlüğü selamlayalım.

Kadının Barış Konsepti

Savaşın kirli yüzü acıyı, gözyaşını, yıkımı, tacizi ve tecavüzü en çok kadına yaşattırırken, bunun karşısında ısrarla geliştirilmek istenen barış çizgisine kadın hareketleri sahip çıkmakta.

Kürt halkı üzerinde yürütülen egemen-iktidarıcı zihniyetin çözümsüzlükte ısrar ve barışa yanaşmayan tutumları karşısında, kadın hareketleri barış çizgisini daha güçlü sahiplenmeye hazırlanıyor. Demokratik Özgür Kadın Hareketi dönem sözcüsü Evrim Yılmaz, gazetemizin barış çizgisine dönük sorularını yanıtlarken, tüm kadın hareketlerini erkeğin savaş konseptine karşı kadının barış konseptinde buluşmaya çağırırdı.

• **Altı yılı aşkın bir süredir ısrarla sürdürülmek istenen barış çizgisi karşısında kadın hareketinin duruşunu nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Savaşın acı ve kirli yüzünü yıllardır gördük ve yaşadık. Bunda en çok zararı gören biz kadınlar olduk tabii. Acı, gözyaşı, yıkım, talan, taciz, tecavüz, işkence, faili (belli) meçhuller, baskı, tutuklama vb. daha birçok uygulamaların tanıkları olanlar elbetteki bunları bir daha yaşamak ve görmek istemezler. Ama başka bir gerçeklikte vardı ki buda barış için yürütülen savaştı. Aslında görüldü ki bu halk yıllardır zaten barış için savaşıyor. Barış taleplerini her zaman dillendirmiş.

Barış ve güvenli yaşam koşulları için bu mücadeleyi kadın özgürlük mücadelesinin önemli en temel bir parçası olarak görüyoruz. Barışın kurulması, barış kültürünün sağlanması ve çatışmaların sona ermesi için öncü ve aktif rol oynuyor, bu konuda mücadele yürüten tüm kurum, kuruluş ve kişilerle dayanışma içinde çalışıyoruz.

• **Barış çizgisinin yaşamsallaş-**

mamasında yaşanan sorunlar neydi ve kadın hareketinin bu konudaki yetersizlikleri nelerdi ?

Kadın hareketi, dağınlık ve örgütsüz duruşunun genel kadının mücadelesi ve toplumsal örgütlenmeye yansıdığı, güçlü bir kadın kitleselleşmesini yaratamadığını, demokrasi ve barış mücadelesinde de önemli bir emek ve çaba sarf etmesine rağmen bu süreci bütünlüklü bir mücadele sürecine dönüştüremediğinin özeleştirisini vermiştir.

Bu yetersizlik oynamamız gereken misyon karşısında bizi parçalı kıldı, genel siyasete bu noktada kadının rengini yeterince yansıtamadık. İradesiz çözüm konseptinin bizi karşı karşıya bıraktığı riskleri daha güçlü aşmamız ve daha aktif çıkışlar yapmamız önünde de bu yetersizlik önemli bir engel olarak rol oynadı. Yine ilkel-milliyetçilikle ideolojik mücadele yürütme ve Türkiye başta olmak üzere halkların ortak mücadele gücünü örgütlemeye, bunun gereği olarak demokratik ilişki-ittifak geliştirmede de eksiklikler söz konusu. Tüm bu yetersizlikleri aşmaya dönük kadın hareketi olarak önemli bir çabanın içine girmiş durumdayız. Bunun en önemli izahı ise kendimizi konfederal bir sisteme kavuşturma çabası içinde yakalamış olduğumuz düzeydir.

• **Kadın hareketleri nasıl bir**

konseptle barış çizgisinin yaşamsallaştırılmalıdır. Bu konuda vermek istediğiniz mesajlar nelerdir?

Öncelikle şu bilinmelidir ki bu toprakların barışa ihtiyacı var ve bunda en aktif ve belirleyici güç kadın gücüdür. Tüm kadın örgütlülükleriyle bunu ortak bir güç ve iradeye dönüştürme çabalarımız var. Özellikle uzun bir zaman Kürt kadın hareketi olarak yalnız bırakıldık. Beraber yürümekten çekinen güçler Kürt sorununda cesaretli bir çözüm politikası geliştiremediler. Devlet politikası gereği tüm demokratik tepkilerimiz ve taleplerimiz terörlüğe edildiği için bu soruna mesafeli bir duruş hep oldu. Lokal ve bireysel olarak katılımlar düzeyinde kaldı. Kürt sorunu Türkiye kadın hareketinin değil Kürt kadın hareketinin sorunu olarak görüldü. Bu sorunu genelleştirme, tüm topluma mal etme ve Türkiye kadın hareketiyle ortak bir refleks gösterme çabamız azımsanmayacak düzeyde sonuç verdi denilebilir.

Barış olgusu Kürt kadın hareketinin temel stratejilerinden biridir. Tüm kadın hareketlerinin de bu strateji ekseninde ortak bir duruşu yakalama, güçlü bir kadın örgütlülüğü geliştirme temelinde barış konsepti içinde olması gerekiyor. Erkek egemen zihniyetin savaş konsepti karşısında kadının da barış konsepti olmak durumundadır. Dünya kadın hareketleri sistemin en temel muhalefet gücü olma potansiyelini sürdürmekle birlikte egemen güçlerin sistem içileştirme politikaları da yoğunluk kazandı. Kadın intiharları ve kadına karşı şiddet düzeyindeki artış da yine bu yönlü bir gelişmeyi doğrulayan kanıtlar olarak ortaya çıktı. Tüm bu gelişmeler karşısında, kadın eksenli sistem ve kadın özgürlük mücadelesinin halk özgürlük mücadelesinin temel belirleyeni olarak ele alınması ve bu temelde kadın hareketi olarak aktif bir siyasal duruş içinde olmamız gerekir.

Kadına dair

Handan
Çağlayan

“Güçlü” kızlar, “zayıf” anneler

Kadınların sıradan öyküleri, sessiz sedasız geçirdikleri “önemsiz” yaşamları, kadın özgürlük hareketi açısından çok şey ifade edegelmiştir. Bunlar göz ardı ederek söylenen büyük laflar, geliştirilen teoriler ve gürültülü kampanyalar yaşamlarımız üzerinde ufacık bir dokunuşta bile bulunmadan buharlaşıp gitmiştir.

Sorular, sorunlar ve olası çözümler ellerimizle dokunduğumuz yaşamlarımızdan ayrı bir yerde bulunmuyor. Hele de kadınlar açısından, kuramların yaşamlarımızla bağıni kurmadan bir yerlere varılmıyor. Tıpkı annelerimizi görmezden gelecek kadın sorununa dokunamayacağımız gibi.

Kadın özgürlüğü üzerine kafa yormak için annelerimizin yaşamları üzerine düşünmekten daha iyi bir başlangıç noktası ne olabilir ki. Kadın hareketinin tüm amatörleri (profesyonelleri de) işe anneleriyle ilişkilerini sorgulayarak başlamalı.

Niyetim annelerin ne kadar cefakar, fedakar ya da mağdur oldukları üzerine laf etmek değil. Sözümlü ettiğim daha çok kişisel bir hesaplaşma. Çoğunlukla kendimizden “geri” gördüğümüz, dar dünyalarını, çaresizliklerini farkında olmadan küçümseydiğimiz, dinler gibi yaptığımız ama hiç sonuna kadar dinleme zahmetine katlanmadığımız, yakınmalarını kanıksadığımız, o bize en yakın (aslında önemli işlerimizin, “mücadele”lerimizin gölgesinde kalan) kadınlarla, kendi annelerimizle ilişkilerimizi yeniden ele almak gerekiyor.

Kimi zaman biktıncı gelen, o ezberlediğimiz yakınmaların satır aralarında kızlarıyla dayanışma arayışlarını ne kadar hissedebildik acaba? Ömürleri boyunca kimse tarafından dinlenmemiş sözlerini gerçekten dinlemeye çalıştık mı?

Ezilenlerin yanındayız ya! Yanı başımızdakini görebildik mi acaba? Yoksa bu önemsenmemişleri biz de mi göz ardı ettik farkında olmadan. Çokça sözümlü ettiğimiz kadın dayanışması kuşak farkını aşıp onlarla ilişkilerimize yansıyabildi mi? Dahası böyle bir derdimiz oldu mu? Yoksa bizim için kadın kurtuluşu annelerimizin içimizi bunalan dertleri ile alakasız bir şey midir?

Babalarımızla ilişkilerine “anne-baba-kız” örüntüsünün dışına çıkarak bakabildik mi? Kolay değil. “Kızlar”, kadın hakları savunucusu olabilir, devrimci ya da yurtsever olabilir ama aile ilişkilerine ha deyince dışarıdan bakamaz.

Çocukluğumuzdan beri imgelemimize yerleşen güçlü-haklı erkek imajı var, sonra en sert tırnaklarla kazınsa bile yapışkan izler bırakan aile ideolojisi ve kültürel değerler var. Tüm bunlar daha başından anneyi baba karşısında (ve tabii bizim gözümüzde) bir sıfır geride bırakıyor. Toplumun omuzlarına yüklediği “zayıflık” da eklenince onları görmezden gelmemiz ve sorunlarını sanki onların doğal bir uzantılarınıymış gibi algılamamız öyle kolay oluyor ki.

Özel olanın politik oluşu kadar, kişisel olan da toplumsal barındırmaktadır. “Güçlü” kızlar “güçsüz” anneleriyle ilişkilerini sorgulamadan özgürleşme sürecine girilemeyecek. Ne de olsa bu süreç, “güçlü/güçsüz” ayrımının yadsınmasıyla başlıyor. Annelerimizle yeniden ilişkilenemenin tam zamanı. Annelerini yitirdikleri için şanslarını yitirmiş olanların burukluğunu giderecek olan tek şey de bu.

“Beyaz Ölüm”e Karşı Uluslararası Konferans

16 Mayıs 2006 günü Amed’de Uluslararası Gözaltında Kayıplar Konferansı yapıldı.

ICAD (Uluslararası Gözaltında Kayıplara Karşı Komite) ve YAKAY-DER’in (Kayıp Yakınları Derneği) ortak örgütlediği konferansa 20 ülkeden 275 kişinin katılımıyla başladı. Polis, konferans örgütleyicilerine ağır şartlar koydu. Konferans boyunca “Kürdistan”, “gerilla” sözlerinin yanı sıra “katil devlet” sözcüğü yasaklandı.

Polisin yasağına tepki gösteren birçok Kürt delegesi yasağı dikkate almadı. Konuşmaların birçoğu “Yaşasın Kürdistan” ve devletin korudukları katillerin cezalandırılması talepleriyle sürdürüldü.

Diyarbakır Valiliği, konferansın sonunda yapılmak istenilen bir kültür şölenini ve Kürdistan’da bulunan sayısız toplu mezarlardan ikisinin ziyaretini yasakladı. Gerekece olarak “böylesi eylemlerde halkın kitlesel katılımıyla oluşabilecek tehlike” gösterildi. Konferans esnasında savaş uçaklarının alçak uçuşları ve askeriyeğin yoğunluğu dikkat çekiyordu.

Son ana kadar özellikle Mart sonunda Diyarbakır’da yaşanan çatışmalardan dolayı konferansın olup olmaması bir soru işaretiydi. Yaşanan çatışmalarda içlerinde 3,7 ve 10 yaşlarında 3 çocuk olmak üzere 14 insan güvenlik güçleri tarafından katledilmişti. Birçoğu çocuk ve gençlerden oluşan yüzlerce insan çatışmalardan sonra cezaevlerine atıldı.

Konferans öncesi şehirde yoğun bir şekilde afişlemeler yapıldı ve Kürtçeyle Türkçe bildiri dağıtıldı. Polisin tehdit ettiği bildiri dağıtıcıları Amed halkı tarafından sahiplenildi.

“Kaybedenler kaybedecek!”

16 Mayıs günü 30 uluslararası delege Amed’in şehir merkezinde bildiri dağıtımına çıktı. Polisin kontrolü ve provokasyonları bu gün de eksik olmadı. 17 Mayıs sabahı “İnsan hakları anıtı” altında bir oturma eylemi yapıldı. Eyleme 50 civarında kayıp yakını ve birçok uluslararası delege katıldı. Öğleden sonra Amed’in dış semtinde 1000 ağaçtan oluşan “kayıplar ormanı” dikildi.

“Anaların öfkesi katilleri boğacak!”

Perşembe günü 62 kayıp yakını delegelere seslenerek yaşadıklarını anlattılar. Anlatımlarda Kürdistan’da sistematik uygulanan zorunlu göç yanı sıra, bölgede savaş ve devletin toplu mezarların açılması ve incelenmesinin önlenmesi vurgulandı. Birçok konuşmacı kay-

bedilen yakınlarının bu nedenden dolayı mezarı olmamasının acısını dile getirdi. Konuşmacılar, ölümlerinin arta kalan naaşlarını istediklerini belirttiler.

“Barış annelerinin” temsilcileri daha fazla özgürlük isterken Kürt ve Türk halkının kardeşliğini savundular. Kürt kimliğinin kabul edilmesini talep ettiler.

Polisin bir tercümanı gözaltına almasından ve birçok konuşmacının kimliklerini almasından sonra gerginlik arttı. Delegeler protesto alkışlarıyla polisin kongre salonunu terk etmesini istediler. Bunun üzerine polis, salonu boşalttı ve konferansın devam etmesini yasakladı. Akşama bu yasak geri çekildi. Salonun boşaltıldığı esnada oluşan kargaşada bir sivil polis bir gence “susmadığı takdirde bu akşam kafasına sıkacağım” dedi. Savcılık polisi dikkate almadığından dolayı bir Alman Avukata karşı incelemelere başladı.

Dayağı cennete geri göndereceğiz!

Birleşmiş Milletler İnsan hakları komisyonu kadına karşı şiddet özel raportörü Batmanda incelemelerde bulundu.

Birleşmiş Milletler insan hakları komisyonu kadına karşı şiddet özel raportörü sosyolog prof. Yakın Ertürk ve Birleşmiş Milletler insan hakları konseyi uzmanı hukukçu Jan Hessbruegge kadın intiharları ile sıkça gündeme gelen Batmanda incelemelerde bulundu. Batman Vali vekili Saban Acar ile görüşen heyet buradaki görüşmeleri ardından Batman belediyesine geçti. Batman Belediye Başkan vekili Bülent Kurt ve kadın danışma merkezi (Selis) yetkilileri ile görüşen heyet, kadın danışma merkezinin çalışmaları hakkında bilgi aldı. Heyet’in Üyeleri Selise başvuru yapan kadınlardan şiddete uğrayanların oranını sordu.

Selis kadın danışma merkezi sosyoloğu Gülistan Taşkın bu soruya yüzde 71.66 cevabını verdi. BM insan hakları komisyonu kadına karşı şiddet özel raportörü Prof. Yakın Ertürk yaptığı açıklamada “biliyorsunuz bir taraftan namus cinayetleri, bir taraftan intiharlar Türkiye’nin gündeminde, bu yönde bir sürü yasal düzenlemelerde oldu. Dolayısıyla konu çok gündemdeydi. Bunları daha enine boyuna nasıl inceleyip ve nasıl daha ileriye götürebiliriz diye geldik. İlk geldiğimiz yer Batman” dedi. Heyet üyeleri daha sonra Van, Urfa ve Ankara’daki sivil toplum kuruluşlarıyla da görüştü. Bütün burarlardan alınan bilgiler derlenerek

bir rapora dönüştürülecek. Bu görüşmelerden elde edilen bilgilerle oluşturulan rapor daha sonra Cenevre’deki İnsan Hakları Konseyine sunulacak.

Türkiyeden önce 8 farklı ülkeyi dolaşan heyet her türlü coğrafyadan ülkeleri gezip kadına yönelik şiddet konusundaki hem somut olayları hem de temelindeki nedenleri öğrenmeye çalışacak. Heyet üyeleri ‘artık kadın şiddet illetinden kurtarılmalı; “dayak cennetinden çıkmadık demişler, biz onu cennete geri göndermeye çalışacağız” dedi.

Hakan Sapan/Batman

3. Uluslararası Zilan Kadın Festivali

“Her türlü savaş ve şiddete karşı barış için kadın dayanışması.” talepleriyle kadınlar 3. Uluslararası Zilan Kadın Festivalinde buluşacak.

Üçüncü Uluslararası Zilan Kadın Festivali bu yıl Almanya'nın Gelsenkirchen şehrinde yapılacak. Avrupa da yaşayan Kürt kadınlarının öncülük ettiği festival, bu yılda farklı etkinliklerin sergileneceği bir içeriğe sahip. Bir kültür buluşmasının sembolü olan Zilan Kadın Festivali gittikçe kadınların tüm sınırları aşmasının sembolü haline geliyor. Festival tertip komitesi üyesi Hanım Oruncak festivale ilişkin gazetemizin sorularını yanıtladı.

• **Avrupa'daki Kürt kadınları neden böyle bir festivali organize ediyor?**

Festivaller duygu-düşünce-eylem gücünün buluşup güce dönüştüğü etkinliklerdir. Toplumlar sosyo-psikolojik duygu ve düşüncelerini bu buluşmalarda dorukta yaşarlar. Şu bilinen bir gerçek ki örgütlenmenin duygu ve düşünce birlikteliğini insanlaşma sürecinde geliştirenler kadınlar olmuşlardır.

“Her anlamda sınırları aşmak istiyoruz”

Uluslararası Kadın Festivali; sınırları aşan cins kimliğimizle, kadın olma yanımızla bağlantılıdır. Dünyanın neresinde olunursa olsun aynı cins kimliğini kültürel farklılıklarla yaşıyor olmak ve cins kimliğinden dolayı ortak sorunlarla yüz yüze kalmamız bizleri buluşturan temel nokta olmaktadır. Bu yüzden festivalimiz tüm kadınlarla ruhta ve düşüncede buluşmayı, her açıdan sınırları aşmayı hedeflemektedir.

Yaşadığımız güncel sorunlardan tutalım, tarihin tüm ayrıntılarına inerek herkesten daha fazla sorunlarımıza çözüm arayışlarımızın olması gerektiğini biliyoruz. Ayrıca birçok bilgi düzeyi, eylemsellik, örgütlenme ihtiyacımızın sorunlarımızı paralel geliştirilmesi gerektiğinin de farkındayız. Bu bilinçle, kendimizin olabilecek, irademizle yapacağımız ve farklılığımızı yansıtacak bir festivale ihtiyaç duymamızdan kaynaklı kadın festivalini gerçekleştiriyoruz. Kadın buluşması ve dayanışması mücadele konusunda önemli adımlardan biridir. Biz de bu adımı bu biçimde biraz da olsa geliştirmek istiyoruz. Dünya kadınlarıyla buluşmak kadar kendi Kürt kadınlarımızla buluşmak, birlikte bir çalışma yürütmek zorlukları kadar çok anlamlı bir olaydır.

Şunu çok iyi biliyoruz ki, kendi sorununa sahiplenmeden başkası-

nın insafında yürümek demek, bilerek idama gitmek anlamını taşır. Bunun için en küçük bir adım bile anlam bulmakta büyük değer ifade edebilmektedir.

• **Avrupadaki Kürt kadınları 3. Zilan Kadın Festivalini hangi tema üzerinde örgütlemekte ve temel sloganınız ne olacak bu yıl?**

Geçen yılki festivalimizde öne çıkan ana tema sınırları aşmak ve kadın buluşmasını gerçekleştirmekti. Bu yılda festivalimizin en önemli temalarında biri bu olmakla beraber, somut koşullardan hareket ederek en temel sorunlarımızı tespit ederek festivalimizi örgütlemek istedik. Savaş ve her türlü şiddetin yoğunlaştığı coğrafyamızda her gün her türlü şiddete maruz kalan kadının sayısı çokta tespit edilememekte. Tüm dünyada en genel istatistiklere göre bile her 7 saniyede bir kadına tecavüz edilmekte. Her dakikada bir 4 kadın öldürülmekte yada şiddete maruz kalmaktadır.

“Festivalimiz kadının barış sesi olacaktır”

Tüm savaş ve şiddet durumlarının mevcut sistemlerle ve erkek egemenlikli zihniyetle olan bağında bilerek festivalimizin vermek istediği mesaj **“Her türlü savaş ve şiddete karşı barış için kadın dayanışması.”** olacak. Savaş ve şiddetin büyük çoğunlukta mağdurları olan kadınların buna karşı geliştirmeleri gereken mücadelesinde festivalimizle bir ses olmak istiyoruz. Bu konuda festivalimizin yürüttüğü somut çalışmalarından bir tanesi de farklı örgütler ve kadınların kendi cephelerinden yaşadıkları sorunları ve uyguladıkları çözümleri bir araya getirerek ve paylaşarak bir platform oluşturmak istiyoruz.

• **Peki Festival programınız**

hakkında bilgi verebilirmisiniz?

Festivalimizin çok zengin bir programı var. İki ayrı bölüm şeklinde organize edilen festivalimizde Sahne programı haricinde iki ayrı panel yapılacak. Birinci panelde kadın katliamları, ikinci panelde ise kadın ve barış işlenecek. Panellerimize farklı halklardan kadınlar da katılacak. Kürdistan'lı kadınlarımızın yaşadıklarını somut verilerle anlatacak, yine yıllardır mücadele eden Bask'lı kadınların yaşadıklarını bizimle paylaşacak panelistlerimiz olacak. Ayrıca Uluslararası barış ağından temsilciler ve barış analarından pek çok arkadaş bu panel çalışmasında aramızda bulunacaklar. Panellerimizin dışında Barış Analarımızın kendini ifade edebileceği bir çadırımız ve bu çadır etkinliğinde KJB Kurultayında **“Başkan APO'nun güvercinleri”** onur ünvanları verilen çocuklarımızın resim sergileri olacak. Festivale katılacak olan çocuklarımız için de ayrıca bir oyun çadır etkinliği düzenleyeceğiz.

Festivalimizin diğer bölümü kültürel etkinliklerdir. Kadın sanatçılarımızı belirlerken Ortadoğulu, Türkiyeli, Kürdistalı ve Avrupa'dan katılımcılarla bir renk ve kültürler mozaiki yaratmaya çalıştık. Dans ve tiyatro, kadın dengbejlerimiz kültürümüzün tarihi ve güncel yanını bir araya getirmeye çalıştık.

Kadınlara çağırımız; gerçekleştirilecek olan Zilan Kadın Festivaline güçlü bir katılımı gerçekleştirelim. Yaşama kasteden savaş ve şiddete karşı barış taleplerimiz ve ezgilerimizle sevgiyle buluşalım.

Firuzan Bilek / Den-haag

Kadına dair

Vildan Dirik

Beni dinleseneeee...

Hiç yabancı gelmiyor değil mi bu söz? Günlük yaşantımızda şikayetçi olduğumuz özellikle de aile bireylerinin birbirini sıkça suçladığı bir durum. “Ya sen beni dinle din mi”, “sanki duvarlara konuşuyorum”, “adama bak tınmıyor bile”, “söyle söyle boş, dinleyen mi var?” İşte bu ve buna benzer sözleri biraz dikkat ederseniz günlük yaşantınızda azımsanmayacak kadar fazla kullandığınızı ya da duyduğunuzu farkedeceksiniz. Annenin babanın çocuklarına, eşlerin birbirlerine, işçinin amire, amirin işçisine, öğrenci öğretmen ilişkilerinde birbirlerine kısacası toplumun her kesiminde birbirleriyle bir şekilde ilişkide olan insanların en çok şikayet ettiği konuların başında “beni dinlemiyorlar” gelir. Şurası bir gerçek ki konuşmayı çok fazla, ama dinlemeyi az seven bir toplum yapımız var. Bir de bunun ötesinde bundan daha da önemlisi dinlemeyi bilmeyen yani konuşan, kendini ifade etmeye çalışan birini nasıl dinlememiz gerektiğini bilmeyen bir yanımız da var. Herkes karşısındakini “beni dinlemiyorsun” diye suçlamaktadır. O zaman gelin özellikle de sizi dinlemediğini söyleyip şikayet ettiğiniz çocuğunuzun dinlemeyi nasıl öğreneceğini az da olsa beni “dinleyerek” görün.

Şekil 1: Baba televizyon seyrediyor, çocuk elindeki bir oyuncak ile ilgili ona birşeyler anlatmaya çalışıyor. Biraz sonra çocuk vaz geçip gidiyor çünkü dinlenmediğini anlamıştır, her ne kadar babası “dinliyorum” demişse de.

Şekil 2: Aynı baba, aynı çocuk ve aynı konu. Ama bu kez televizyon kapatılmış, baba yüzü çocuğuna dönük oturmuştur.

Sonuç: İşte şekil 2’deki bu çocuk dinlemeyi öğrenmiştir, çünkü dinlenmiştir.

Kural 1: çocuğunuzu dinlerken yaptığınız işi bırakın ve ona bakın

Şekil 3: çocuk annesine kendisi için çok önemli olan bir konuyu anlatıyor, annenin cevabı: “görüyor musun işim var, sırasımı şimdi bunun, sonra anlatırsın”

Şekil 4: Aynı sahne, ama bu kez anne ilgili ve cevabı: öyle mi, ne oldu anlat bakalım, ben de merak ettim.

Sonuç: Şekil 4’te ki çocuk önemsenmiş ve dinlenmiş olduğundan huzurludur.

Kural 2: çocuğunuzun anlatmak istediklerini asla ertelemeyin, çünkü olayı o an sizinle paylaşmak istemektedir.

Şekil 5: çocuk annesine birşeyler anlatır, anne suskundur, çocuğun konuşması bitince annenin cevabı: bitti mi? hadi git televizyon seyret.

Şekil 6: Aynı anne, aynı çocuk. Bu kez anne arada bir “yaaaa...”, “demek öyle” gibi sözlerle ve yüz hareketleriyle anlatımı renklendirmekte ve anlatımı açıcı davranışlarda bulunmaktadır.

Sonuç: Annenin ilgisini çeken çocuk mutlu ve kendine güvenlidir.

Kural 3: Çocuğunuzu sadece kulaklarınızla değil tüm bedeninizle dinleyin.

İşte sevgili okurlar, dinlemenin üç altın kuralı. Bunları uygularken çocuğunuzun birçok davranışı sizden öğrendiği gibi dinlemeyi de sizden öğrendiğini unutmayın lütfen.

Bir insanı ancak dinleyerek daha iyi anlayabilir ve sevebiliriz. Başkalarının dünyasına, sevdiklerimizin yüreğine ulaşmanın yolu onları tüm varlığıyla dinlemekten geçer. Dinlemek önemsemektir, ciddiye almaktır ve ancak dinlenen çocuklar dinlemeyi bilirler.

Çocuklarınızı doğru dinlemeniz dileğiyle...

Savaşın Kadın Üzerindeki Etkileri -II-

Ölüm ve Yaralanma

Dünyadaki 90 ülkenin sınırlarında gizli bir şekilde yatan tehlike mayınlarıdır. 'Ağır çekimde kitle imha silahları' olarak adlandırılan kara mayınlarıyla her yıl 15000'den 20000'e kadar insan ölüyor ya da yaralanıyor ve rapor edilen kurbanların %70'inden fazlası sivil. Sovyet ordusunun Afganistan'la yaptığı savaş sırasında Pakistan-Afganistan sınırına attığı binlerce kara mayını Bajaur'da ve Pakistan'da yayıldı. Hayvanlara yem götürüp getirirken, tarım arazilerinden geçerken, gündelik işlerini yaparken yaralanan kadınlar ve genç kızlar, mayın kurbanlarının %35'ini oluşturuyor. Ayrıca bu tutucu aşiretlerden oluşan toplumda, camilerde ve okullarda erkeklere ve delikanlılara mayınlarla ilgili bilinçlendirme dersleri yapılırken, onların da evdeki eşlerine ve çocuklarına öğretecekleri varsayıyordu.

Afrika'nın bir çok bölgesinde, yiyecek üretiminin %80'ini sağlayan kadın çiftçilerin oranı Asya'da ve Afrika'da erkek çiftçilerden daha fazla. Yaralandıklarında çiftçilik yapamıyorlar, ve ailelerini besleyemiyorlar. Kocaları onları terk ediyor, ya sokakta dillenmeye ya da cinsel tacize uğramaya bırakıyorlar.

Savaş sonrası toparlanma döneminde, odun toplamak, su bulmak, hayvanlarla ve çiftçilikle ilgilenmek gibi barış zamanının geçim faaliyetlerine geri döndükleri için, kadınlar ve çocuklar kara mayınlarından yaralananların ve ölenlerin büyük çoğunluğunu oluşturuyor.

Diğer ülkelerde özce ölü ve yaralı böyle iken, Kürdistan'da savaş siville-

re yönelik yürütülüyor. Irak'ta Saddam rejimi döneminde kimyasal silah kullanılması bunun en açık bilenen örneği. Kürdlerin tarihinde savaşın sivil halka yönelik yapıldığı bir gerçek. Kuzey Kürdistan'da gerçekleşen 27 irili ufaklı direnişte, yine en son gelişen direniş olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesi döneminde Türk ordu kuvvetlerinin ağırlıkta savaştığı kesim sivil kesim oldu. Özellikle son otuz yıl içinde Kürt gerillalarına yönelik yaşadığı başarısızlığını sivil halka yönelerek, köyler yakılarak giderilmeye başlandı. Kürt kadınları tecavüze uğradı, evleri ile birlikte diri diri yakıldı. Bebekleri canlı canlı karınlarından alındı. Kürt kadını tarihi boyunca sürekli bir savaş ortamında tutuldu ve bunun sonucu olarak şiddete maruz kaldı.

Göç ve Mültecilik

Dünyadaki mültecilerin ve ülkelerinden sürülenlerin %80'ini kadınlar ve çocuklar oluşturuyor. Yirminci yüzyılın sonlarında savaşın dengesi ve doğası, benzeri görülmemiş sayıda insanın çatışmadan kaçmasıyla sonuçlandı. Örneğin, 1990'lar da insanların savaş yüzünden ülkelerinden sürülmelerinin halkın sağlığı üzerinde birçok durumda çatışmanın kendisinden çok daha ciddi etkileri olması. Cinsiyete dayanan verilerin yokluğuna rağmen, mülteci kamplarındaki kadınların ve kız çocuklarının erkeklerden daha fazla tecavüz, cinsel sömürü ve de kara mayınlarından dolayı kötürum kalma riski altında olması gibi, kirletilmiş su kaynaklarına ve insani atıklara da daha fazla maruz kaldığı biliniyor. Kadınlar ve kız çocukları, yiyecek, yakıt, hayvanların yemi ve

Kadınlar ve çocuklar, kara mayınlarının tarım alanlarına, su kaynaklarının ve pazarların olduğu yollara yerleştirilmesi sonucu en çok zarar görenlerdir.

suyun sağlanması gibi temel ev içi ihtiyaçlarının sağlanmasından ve atıkların uzaklaştırılmasından sorumlular, ve erkekler çatışmalar yüzünden yaşanan kıtlığın sonucu bunları yağmalıyorlar. Batı Afrika mülteci kamplarında BM barış gücü ve yardım görevlileri tarafından kadınların ve kız çocuklarının cinsel olarak sömürüldüğünün, ve Bosna'nın çatışma sonrası korunaklı bölgede kadınların ve kız çocuklarının uluslararası polis tarafından fuhuşa sürüldüğünün geçenlerde açığa çıkarılması sonucu; gözler yağmacı erkek barış gücüne, yardım görevlilerine, polise ve ayrıca da yiyecek, temel yaşam gereksinimleri ve fiziksel güvenlik için onlara bağlı olan mülteci kadın ve kız çocuklarının hassas durumlarına çevrildi.

Ölüm oranlarının kaba verileri, ülkesinden sürülmenin kadın ve kız çocukların sağlığı üzerinde yarattığı etkileri gölgede bırakıyor; çünkü (tıpkı diğer toplumsal ve çevresel etkilerin verileri gibi) bunlar da toplumsal cinsiyetle pek az ilişkilendirilir. Belirlenmiş az sayıda örneklerden birine göre, Bangladeş'deki bir mülteci kampında, bir yaşın altındaki Burmalı kızlar erkeklerin iki katı, beş yaşın üzerindeki kızlar ile kadınlar ise erkeklerin 3.5 katı daha fazla ölüm oranına sahipler. Başka bir örnekte, başında kadınların bulunduğu Ruandalı mülteci ailelerin, başında erkeklerin bulunduğu Doğu Zaireli bir mülteci kampındakilerden daha kötü beslendikleri görülüyor. Cinsiyete dayalı çok az veriye rağmen, birçok durum, mülteci kadınların ve kız çocuklarının erkeklerden daha yüksek ölüm oranına

sahip olduğu sonucunu veriyor; çünkü mülteci kamplarındaki sağlık hizmetlerini ve yiyeceği sağlayan sistemler, erkeklere ve erkek çocuklara kadınlar ve kız çocuklarının üstünde ayrıcalıklar sağlıyor. Cinsel eşitlik sağlanmazsa, mülteci kamplarındaki gıda ve sağlık hizmetlerinden yararlanma şansı en az olanlar, hane reisi konumundaki bekar kadınlar, dullar ve kız çocukları olacak. Koruma ve adaletten yoksun olduklarından, aynı zamanda yiyecek ve ilaç için cinsel sömürüye maruz kalabiliyorlar.

20. yüzyılın sonları ve 21. yüzyılın başlarındaki savaşlar, savaşın kurbanının ölümünü ve sakat kalmasını görmesine meydan vermeyecek uzaklıkta uzaktan kumandalı silahlarla gerçekleştiriliyor. Hatta sivilin yoluna yerleştirilmiş sadist bir oyuncağa benzeyen kara mayınları, onları havadan eken veya manuel dağıtanlardan uzaktalar ve onları üretenlerin de binlerce mil uzağındalar. Diğer yandan, askeri tecavüz ve cinsel sömürü, savaş alanlarında kadın cesetlerinin dış görünüşlerini erkek görünüşüne çevirdi. Savaşın acılarını çekenlerin içinde militer kültür için en ağır bedeli kadınlar ödemiştir. Bu kültür, erkekleri, yaşı, cinsiyeti, sivil konumu ayırt etmeksizin tüm insanları öldürmek üzere hazırlar ve savaş sırasında ve savaş sonrası barış gücünde ve işgal üslerinde, askeri temeller etrafında, kadınların ve kız çocuklarının maruz kaldığı erkek cinsel saldırganlığına hoşgörü alanını yaratır.

Avaşın Çağlayan

Gençlik Ayağı - Genç Kadın Örgütü

Kürt genç kadınları başta olmak üzere tüm genç kadınların kendi iradelerini açığa çıkarabilecekleri öz örgütlenmeleri Komalen Cuwan kendini örgütledi.

Kadın ve gençlik toplumsal yapılar içerisinde birbirine en yakın kesimler olduğu gibi toplumsal sistemden de en fazla etkilenen ve yaşanan krizlerden de nasibini alan olmaktadır. Bu krizin en temel nedeni gerek geleneksel toplum, gerekse de kapitalist sistem tarafından muazzam bir sömürüye tabii tutulmalarından kaynaklanmaktadır. Bu durumu kabul etmeyen Komalen Cuwan birleşenleri "bu nedenle bu günkü haliyle yeterli olmasa da; kadın ve gençlik her alanda örgütlenmeyi -farklı sosyal statüde ve etnik, dinsel kimlikte olsalar da- ortak çelişkilerin yarattığı zemini kendi öz örgütlenmelerine dönüştürmeyi hedeflemektedir." dedi.

Yine Genç kadın örgütünü gençlik hareketinden ve kadın hareketinden ayırıştırmanın mümkün olmadığını belirten KOMALEN CUWAN birleşenleri "kadın hareketini kategorize eden, ayırıştırıcı ya da gençlik hareketini cinsiyet temelinde kadın ve erkek olarak bölen bir tanım değildir. Kendisini ifade edebileceği ve ihtiyaçlarına yanıt verecek bir örgütlenme olarak tanımlıyoruz." dedi.

Biçilen rol

Kadın bir kimlik olarak kendini var ederken yaşamın her alanında belirgin bir baskı yaşamaktadır. Bu baskı

kendisini genç kızlık çağı ile hissettirmeye başlar. Bu gerçekten hareketle KOMALEN CUWAN birleşenleri "çocukluktan çıkışla birlikte erkek ile farklılıklar daha fazla hissedilmekte, bu en fazla da erkek açısından avantajların açığa çıkışı, kadın açısından ise kısıtlamalarla kendini açığa vurmaktadır. Kadının toplumdaki statüsü bu dönemde kanıksatılmaya çalışılmaktadır. Hatta bunu en fazla da anneler ve kaderine razı olmuş kadınlar dayatmaktadır. Çünkü kadınlar yaşanan gerçeklikle mücadele eden imkansız olduğunu düşünürler." diyerekten, mücadelenin önemine vurgu yapıldı.

Genelde toplumda kadınların mücadelede yalnız kaldıklarını ve sonuçlarının ise onlar açısından çok ağır olduğunu belirten KOMALEN CUWAN, bu boyun eğdirilmeye karşı henüz kırılmamış ve kadınlıkla yeni tanışılan dönemin gençlik çağı olduğunu vurguladı. Bu konuda KOMALEN CUWAN "Toplumsal cinsiyetçiliğin şekillenmesine bu süreçte özgürlükçü temelde yön verilmektedir. Kadın hareketleri açısından gençliğin cinsiyet özgürlükçü şekillenmesi hareketin geleceğinin teminatı ve en güçlü mücadeleye dayanağı olacaktır. Özellikle de demokratik, ekolojik cinsiyet özgürlükçü bir toplum hedefi, dönüşü-

mü en hızlı kavrayacak ve uygulayabilecek alan üzerinden bir ütopya olmaktan çıkıp uygulanabilir ve yaşanabilir olduğunu kanıtlayacaktır." dedi.

Genç kadınların yaşadıkları sorunlar

Genç kadınların yaşadıkları sorunları anlamak açısından sosyo- psikolojik incelemelere ihtiyaç duyulsa da yaşanan sorunların büyüklüğü temelini gençlik dönemlerinden almakta. Bu açıdan yaşanan kadın intiharlarına değinen KOMALEN CUWAN "bu intiharların büyük bir bölümünün gençlik çağında gerçekleşmesi veri olarak alınabilir. Ortadoğuda kadının gençlik çağı deneyecek bir süreci ayırt etmekte oldukça zordur. Çocukluktan çıkışla hemen evlendirilme ve çocuk sahibi olma gençlik çağının tüm dinamizmini ve özgürlük arayışlarını baskı altına almaktadır. Genç kadınlar en fazla baskıyı geleneksel toplumdan kaynaklı yaşasalar da buldukları her alanda yaşanan en temel sorun kendilerini iradeli ve kimlikli kılacak zeminlerden yoksunluktur."

Gençlik hareketleri ve kadın hareketleri içerisinde kadının iradeli ve kimlikli kılabilme zeminlerini oluşturma da zorlanmalar yaşanmakta. Bu nedenle gerek erkeğin gerekse de verili sistemin iradesizleştirmelerine karşı kendilerini ifade edebilecekleri ve örgütleyebilecekleri sahalara oluşturmayı hedefliyorlar.

KJB içindeki yeri

KJB kadının buluşma, ortaklaşma kendi yaşam kültürünü ve mücadele perspektifini şekillendirdiği bir zemin. Her alanda kadın iradesini açığa çıkarma, kadın gücünü ortaklaştırma ve kadının sosyal siyasal her alandaki sorunlarına çözüm gücü olma gibi bir misyonu taşıyor. Genç kadın bu sistemde hem kendi sorunlarının çözümü hemde KJB nin hedefleri doğrultusunda örgütlenmesinin en aktif, dinamik gücü olarak yer alıyor. Gerek meşru savunma, gerek ideolojik sahada gerekse de toplumsal dönüşüm açısından en fazla esas alınarak pratikleşebilecek ve kadın özgürlüğü doğrultusunda yönlendirilecek bir güç. KJB ye bir temsil gü-

cü ile katılmakta ve örgütlenme zeminini güçlendirerek daha güçlü bir katılımı hedeflemekte.

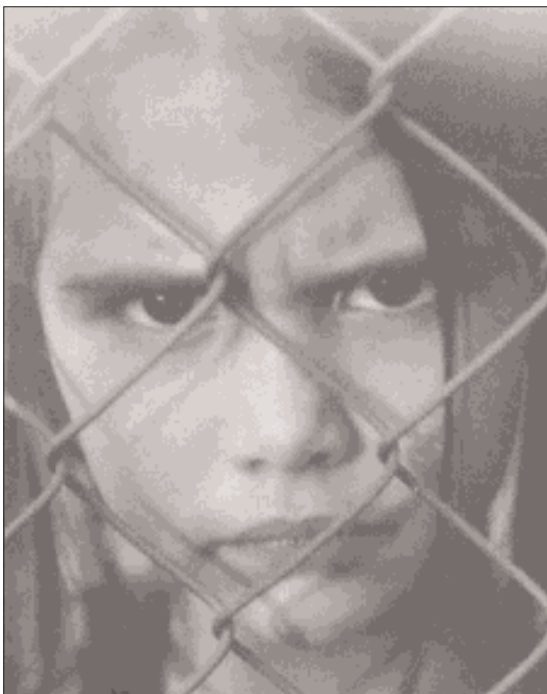
Topluma dönük projeleri

Gençlik hareketi olarak yeniden yapılanma ve Demokratik Gençlik Konfederalizmi perspektifi ekseninde tartışmalar yürütüyorlar. Bu tartışmalarda genç kadın çalışmalarını da ele alıp değerlendirecek, şimdiye kadar gerek özgün örgütlenme gerekse de sosyal açıdan genç kadınların ihtiyaçlarına yanıt olabilmeye yönelik zayıflıkları aşabilecek bir düzeyi açığa çıkarmayı planlıyorlar.

Başta Kürt genç kadınları olmak üzere tüm genç kadınları kendi iradelerini açığa çıkarabilecekleri öz örgütlenmelerini oluşturmayı teşvik etmeye, bulunulan her alanda mahalle, köy, atölye veya üniversite demeden bir araya gelerek kendi yaşamı hakkında söz sahibi olmanın önemli olduğu ifade ediliyor.

Zinarin Nupelda / Irak

Arkadaş şiddeti depresyon nedeni

Araştırmacılar da, çocukların yaşadıkları sorunların, okulda maruz kalınan şiddetle alakası olabileceği konusunda aileleri uyarıyor.

Okulda yapılan bir araştırmaya göre arkadaşları tarafından dövülen veya korkutulan çocuklarda depresyon veya başka sağlık sorunlarının yaşanması olasılığı, diğer akranlarına göre daha yüksek.

Hollanda'da yapılan bir araştırma, okulda arkadaşlarından dayak yiyen veya korkutulan çocuklarda depresyon başta olmak üzere birtakım sağlık sorunlarının başgösterdiğini ortaya koydu.

Okullarda yaşanan şiddet olayları, araştırmacıları da harekete geçirdi. Hollanda'da 18 ilko-

6 ay boyunca 9 ila 11 yaşında bin 118 çocuğun katılımıyla yürütülen araştırmada, söz konusu çocuklara arkadaş-

ları tarafından şiddete maruz bırakılıp bırakılmadıkları soruldu. Araştırmada şiddet kapsamında sayılan unsurlar arasında, takma adla çağrılmak veya çeşitli şekillerde dışlanmak da yer aldı.

Sonuçları inceleyen araştırmacılar, söz konusu şiddet unsurlarına maruz kalan çocukların, depresyona girme ihtimalinin yaşlarına göre 4 kat fazla olduğu sonucuna vardı. Şiddete maruz kalmanın ayrıca aşırı heyecan, altına kaçırma ve karın ağrısı gibi durumlara yol açtığı da ortaya konuldu.

Araştırmacılar, çocuklarında çeşitli sağlık sorunları baş gösteren aileleri, bu durumun okulda maruz kalınan şiddetle alakası olabileceği konusunda uyarıyor.

Haber Merkezi

ettirilmek istendiğini iyi hatırlıyoruz. Aynı zamanda Abu Gharib işkence hanelerinde çekilen fotoğraflar hafızlarımızdan silinmedi. Irak savaşında işgalci askeri güçlerinde büyük sayıda kadın yer alması ve her türlü insanlık dışı uygulamalarında suç ortağı olması tabii ki bir tesadüf değildir. Bu biçimde savaş ve iktidar düzenine karşı demokratik ve eşitlikçi alternatiflerin yaratılması için en güçlü potansiyele sahip olan kadınlar ve halkları birbirine düşman eden böl-yenet oyununun yeni bir versiyonu izlemek zorunda kalıyoruz. Fakat kadınlar sadece bu sistemin kirli ayak işlerinde değil, aynı zamanda kendi öz ve kimliğinden kopartılarak tıkanan sistem gerçekliğinin iktidar mevkilerinde de giderek bir misyon verilmek isteniyor. Cordoleza Rice, Angelika Merkel, Ayaan Hirsi Ali ve daha bir çok sayabileceğimiz isimler bunun güncel örnekleri olmaktadır.

Ancak kadının imajı ya savaşın kurbanı olarak sınırlandırılan ya da kadını savaş düzeninin protagonisti olarak suç ortaklığına çekmeye çalışan iki kutupların dışında, egemen medya şirketlerinin ilgisini

Kadın, savaş ve barış ilişkisi tartışırken en fazla rastladığımız bir tespit var: "Kadınlar tüm savaşlarda en fazla zarar gören, acı yaşayan kesimdir" Savaşların tüm yıkım bilançolarının yanı sıra tecavüzün sistematik bir savaş aracı olarak kullanılmasının bu tespitin doğruluğunu göstermektedir. Ancak bu konuyu ele aldığımızda yalnız bu tespit ile yetinmememiz gerektiğini düşünüyorum. Aksi halde "kadının kaderi kurban olmaktır" diyen ataerkil iktidarı ve ideolojiyi pekiştiren bir yaklaşımdan kurtulmamız mümkün değil.

Bu süreçte kadınlar egemen siyaseti ve askeri kurumları tarafından kendi çıkarları için en fazla kullanılan bir araç haline getirilmeye çalışıldı. Afganistan'daki savaşı "kadın haklarının savunması" propagandasıyla kamuoyuna kabul

Kadın Kurtuluş Perspektifi Olmadan Barış Olmaz

Kadınlar olarak kendimize çeşitli mücadele araçları yaratıp geniş alanları açtık. Şimdi artık bunları etkin ve yetkin bir şekilde kullanmamızın zamanı gelmiştir.

fazla çekmeyen farklı bir kadın gerçekliği daha var. Bunlar savaş ve çatışma bölgelerinde barış mücadelesi veren kadınlardır. Doğayı imha eden, insanların yaşamı ve haklarını yok sayan işgalci ordulara karşı meşru savunma ve direnme haklarını kullanan kadınlardır. Özgürlüğü ve onurlu bir yaşam için savaşan kadınlardır. Kürdistan ve Türkiye'de çatışmaların durdurulması ve adil bir barış için gece gündüz çalışan Barış Anaları gibi Latin Amerika ve Afrika ülkelerinde, Filipinlerde, İrlanda'da, Filistin ve İsrail'de, Yugoslavya'da olduğu gibi dünya çapında sayısı milyonlara varan kadınlar harekete geçmişlerdir.

Dünya genelinde hala savaş ve iktidar politikaları hakim olmasına karşın kadınlar, uzun yıllardan beri yürüttükleri barış ve adalet mücadelelerinde önemli başarı ve deneyimler kazanmışlardır. Kadınların barış girişimlerinin bir sonucu olarak 2000 yılında BM Güvenlik Konseyi çatışmaların önlenmesi ve durdurulmasında, barışın inşasında ka-

dının rolününü güçlendirilmesi amacını taşıyan 1325 numaralı kararın alınması sağlanabilmiştir. Bu karara dayanarak birçok ülkede barış heyetlerinde ve diyalog masalarında kadın temsilcilerinin bulunması, yereldeki kadınların taleplerinin resmi gündemlere aktarılması gerçekleştirilmiştir. "Yarım gerçekliği değil, tüm gerçekliği istiyoruz" diyerek Peru ve Güney Afrika'daki barış süreçlerinde oluşturulan Hakikat ve Uzlaşma Komisyonları'nda şahitlik eden kadınların ifadeleri salt kadın üyelerinden oluşan bir komisyonun önünde vermeleri talep edilmiştir. Önceden karma komisyonlara ifade veren kadınlar, eşlerine, çocuk ve yakınlarına karşı yapılan insanlık dışı uygulamaları rapor etmelerine rağmen, kendilerinin maruz kaldıklarından söz etmediler. Ancak kadın komisyonlarının oluşmasıyla beraber gerçekliğin diğer yüzü açığa çıktı. Kadınların yaşadıkları şiddetin tüm boyutlarını anlatma ortamı sağlamayı başardılar.

Dünya çapında kadınlar ta-

rafından yürütülen çeşitli yerel ve uluslar üstü barış ve özgürlük mücadelelerinin arasında güçlü bir paylaşım ve örgütlü bir dayanışmanın yaratılmasına ihtiyaç var. Kadınlar olarak kendimize çeşitli mücadele araçları yaratıp geniş alanları açtık. Şimdi artık bunları etkin ve yetkin bir şekilde kullanmamızın zamanı gelmiştir. Bu biçimde ortak gündemlerimiz ve eylemlerimiz kararlaştırarak savaşı, kadın katliamları ve "intiharlarına" karşı özgür bir toplum, özgür bir yaşamın inşasına doğru başarılı adımlar atabileceğimize inanıyorum. Kadın açısından başlatılan girişimlerin güçlendirip ortaklaşmasının en anlamlı ortamı 24 Haziran 2006 tarihinde Gelsenkirchen'de gerçekleşecek olan 4cü Uluslararası Zilan Festivali olacaktır. Bu vesileyle Hevala Zilan'ın yaşam eylemi ve çizgisi ile sembolleşen Haziran ayında kadının kurtuluş ve barış mücadelesinin yeni bir hamle başlatılmasındaki kararlılığımızı gösterebiliriz.

Şervin Nudem

özgür yaşam diyalogları

Bilim ve sanatın tekelleştirilmesi korkunç bir egemenlik ve sömürü gücüne yol açar. Bireyi istediği gibi şekillendirme, yararlanma imkanını verir. Sadece zihniyet yapısını, temel paradigmaları kendi özel dünyasına göre dönüştürmekle kalmaz, "at gözlü ve teneke yürekli yapar." Bu göz ve yürekle insanlar en sığ, menfaatçi, egoist, nemelazımcı, zalim, duygusuz, soyut, robotumsu varlıklar haline getirilir. Rönesansın cıvıl cıvıl, canlı kutsal dünya ve insanın bakış açısı, yerini böylesine gri, cansız, kutsallığını yitirmiş, derin heyecan ve merak uyandırmayan, gergin ve bezgin bir dünya ve toplumsal ortama bira-

kır. Toplumun emekçi ücretli kesimleri adeta yumurtlayan tavuğa dönüştürülmüştür. Yaşamın tek anlamı olan yumurtlayacak bir yemle "ücretle" talim ettirilir. Eko insan tipi karın doyurma üzerine her şeyini kurgular. Daha vahimi, sistemin tarihte en büyük işsiz bırakma yeteneğidir. Sürekli ucuz işçi için işsizler ordusunu büyütür ve hazır tutar. Burjuva işçi ilişkisi öyle bir duruma getirilir ki, başlangıçtaki isyancı işçi kuzu gibi, efendisine ortaçağ serfinden daha bağımlı hale getirilir. İşçi, adına devrim düzenlenen bir sınıf olmaktan çıkar; büyük işsizlik ve daha düşük ücret tehlikesi karşısında patronuna bağlı kölelere özgü uydu

bir kişiliğe dönüşür. Bu durumda işçi kendi başına bir değer değil, patronun, kurumunun bir ekidir. Onlar neyse o da odur.

En vahim durumda yaşayan kesimlerden kadın, çocuk ve ihtiyaçların durumu daha da acımasız bir hal alır. Hiyerarşinin kuruluşundan beri egemen erkeğin doymak bilmez iştahı ve duyarsızlığıyla kaba gücü altında ezim ezim inleyen kadın, kapitalist sistem altında bir kat daha zincirlerle örülür. Erkeğin hakkında en çok yalan uydurduğu varlık kadındır. Söylenir ki, cinsiyet üzerine en kapsamlı çalışma yürüten Freud'un bile ölümlerine ağzından çıkan son sözler "kadın ne de-

mek?" yönlüdür. Bu durum olağan değildir. Bu, kadın etrafındaki korkunç erkek egemenlik ideolojisinin yarattığı bir durumdur. Kadını hiç tanımak istemeyen erkek egemen, bu durumunu örtbas etmek için önemli silahlarından biri olan sahte aşk edebiyatına başvurur. Egemen erkek için aşk eşittir yalanın gizlenmesi, örtük saygısızlık, bilincin körlüğü, kör içgüdü'nün alan ve süreklilik kazanmasıdır. Kadının bunu yutacak duruma getirilmesi, baskı altında çaresizliğin derinliği ile ilintilidir. O denli maddi ve manevi yaşam koşullarından koparılmıştır ki, erkeğin en aşağılık sözlerini, saldırılarını, dogal hak olarak kabul etmek

zavallılığındadır.

Kişi olarak şahsen ben kadının geliştirilmiş 'statü' altında yaşamayı nasıl kendisine yedirdiğine hep şaşırım. Fakat şunu sezdiğimi açıkça itiraf etmeliyim: Kasaplar hayvanı kesime alırken, hayvan aslında kesileceğini fark eder ve tir tir titrer. Kadının erkek karşısındaki duruşu bana hep bu titremeyi hatırlatır. Kadın karşısında titremedikçe erkek rahat olmaz. Egemen olmanın baş koşulu budur. Kasap bir defa keser, o tüm ömrü boyunca keser. İfşa edilmesi gereken gerçek budur. Bunu aşk şarkılarıyla gizlemek aşağılık bir harekettir.

Demokratik Konfederalizm Önderi Abdullah Öcalan

Kapitalizmin bilim ve sanata el atışı

‘Îsrara Azadîyê; Biryara Serketinê û Mîsogerîya Jîyana Bi Prensîb e’

YJA Tevgera Jinê ya Ewropa Konferansa xwe yê asayî û salane, di 25-30 Nîsanê de pêkanî. Ji her derê Ewropayê 81 delege beşdarî konferansê bûn. Di konferansê de; xebatên YJA ya Ewropa hate nirixandin. Konferansa ku di bin şîra “Îsrara azadîyê; biryara serketinê û mîsogerîya jîyana bi prensîb e” hate lidarxistin de, di bingeha ji nû ve avakirinê de, li ser rewşa asta xebatên jinê yê doh û îro hate rawestandin.

Sîstema KKKê, şeweya alternatîv ya jîyana jinê ye

Di konferansa ku 5 rojan domkir de, pratîkên dema dawî, zextên şidetê, konseptên îmha û înkare ya dijî gel û gerilla, di şexsê Serokê Netewî Abdullah Ocalan de, êrîşên ser çanda Rojhilat, îdolojîyên alternatîv û rêxistinîyan hatin şîrovekirin, êrîşên bi giştî ku ketin merîyetê; wek ji merheleya dawî ya Komploya Navnetewî hate dîtin û hate bilevkirin; heger Sîstema KKKê bi awayekî fermî bikeve merîyetê, van a bi giştî dê bêne berterafkirin. Di nîqaşan de derket holê ku Sîstema KKKê, sîstema ku jin dixwaze derxe holê ye û li ser modela rêxistinî ya jinê ya afirandêrê vê sîstemê rawestîyan. Bo Îdolojîya Rizgarîya Jinê, di pîlanên herêmî de bikeve fermîyetê, modela rêxistinî ya jinê, wek meclîsên bi gel ve girêdayî

YJA Tevgera Jinê ya Ewropa 3. Konferansa xwe ya asayî pêkanî. Di konferansê de pirsgirêkên jinê yê sîyasî, civakî, çandî û aborî hatin nirixandin, bo alternatîfên çareserîyê, biryarên xurt derketin holê.

hatin formulekirin. Herwiha girîngîya xebatên jinê hate ziman û zelalbû ku pêdivîyên wê yê civakî, aborî, çandî, pêşdeçûn û hwd. jî, dîsa di van sazîyan de wê bi encam bibe.

Jinan, wê hewldanên aşîyê zêdetir bikin

Yek ji rojeva konferansê ku li ser hate rawestîtin jî; daxwazên Tevgera Azadîxwaz yê 6 salan ku encam neda û îsrara şer ji alî dewleta Tirk ve tê meşandin bû. Li hember vêya biryar hate girtin ku Tevgera Jinê, zêde lez bide hewldanên xwe û Gruba Însîfîyatiya Aştîyê ya navnetewî damezrîne.

Tevgera Jinê ya Ewropa, biryara şîrk û hêza vîna ye

Yek ji mijarên ku di her beşê konferansê de hate niqaşkirin, girîngîya Tevgera Jinê ya Ewropa di bin esprîya KJBê de, nirixandina wê bû. Li gor vê YJA, ligel rêxistinîyên civakî û sazîyan, wek rêxistineke di xebatên sîyasî de jî hate binavkirin. Ev xebat jî wê di bin sîwana rêxistinîya Ewropa de bête meşandin. Mantiqa vê rêxistinê; wek her sahayeke di nav xwe de, li gor vîna xwe, xwe birêxistin bike û herwisa jî, sîwana şîrk ya vîna herêmî derbikeve holê, hate îfadekirin.

Konferansa qetlîama jinê dê were lidarxistin

Amadekarîya xebatên li ser pêdivîyên jinê yê ji bo karê civakî, psîkolojî, çandî ku wê di dawîya her sezonê perwerdeya jinê de bikeve dewrê, hêcan da beşdarvanan û wek agahîyêke taybet hate pêşwazîkirin. Agahîya projeya lêkolîna pîrsgirêkên jina koçber ya Kurd ku dê li 5 welatên Ewropa û bi hevkarîya zanîngeheke bête destpêkirin jî, bû sedema kêfxweşîyêke din bo beşdarvanan. Biryara konferanseke berfîreh ku qetlîama jinê bi her alî ve bigre rojeva xwe û di 8ê Adara 2007an de bête çêkirin, hate girtin.

“Serokatîya me, azadîya me ye”

Di konferansê de gotina; “Serokatîya me, azadîya me ye” zela bû. Nêzîkatîya Serokê Netewî Abdullah Ocalan di her qadên azadîya jinê de serketin e, û hate pejirandin ku ji bo beşdarîyek aktîf ya dema nû de ev, wek bingeh bê girtin.

Di konferansê de, kêmasîyên rêxistinîya YJA ya Ewropa, bi dorfirehî hate niqaşkirin, bo beşdarîyêke xurt ku bikare pêşketinê nû pêşwazî bike, bingeha ji nû ve awakirinê hate avêtin.

Werger: Kazim Orak

Nuwelat Garzan

Rêwitiya ber bi rojê...

Ew roj hatibû. Di 13ê Nîsanê de ezê ber bi rojê bi rêketima. Lê berî wê heval û hogirên min wê li cem min bûna. Me yê Roj pêşwazî bikira...

Hatin, gelek heval û hogir hatin ku ez ne li bendê bûm. Lê ew nehatin. Êdî şev û rojê jî cih diguhertin, weke hest û ramênên min. Nîvê şevê derketim rê û berbangê sibê gihiştim wir. Bi hemû şewata xwe ve Rojhilata Navîn li pêş min bû. Demekê şûn de li Kurdistanê bûm. Warê dayik û dapîran, dergûşa gelek şaristanîyan... Sere xwe bilind bike û li min mêze bike. Çav derewan nakin, ji bîr neke. Ji bo şewqa te, nizamî çendîn saet û deqê xew nekete çavên min, çendîn welat, bajar û gund xwe di wan saet û deqeyan de veşart û çendîn filman xwe

dubare kir di mêjiyê min de û ez hatim...

Roj cûda hiltê li Kurdistanê, wateya hebûn û tinebûnê cûda ye di mêjiyan de. Tu bi xwezayê re, lihevhatî, tu birîna deh hezaran sal ku hemû rindî tê de veşartî. Lewma jî, tu qasî afirandina xwe he yî, aliyê din jî di berhem, helbest, hevokêkê de veşartî, na na di çavên mêzekerî lê nedîfî, hestên veşartî, di stûna dilê xwe de dar de mayî... Ew tu yî û ji xwe fedî neke.

Roj cûda hiltê li Kurdistanê. Di nav hebûn û tinebûnê de henekê xwe, bi mirinê dike. Ji ber ku dengê hawan û katûşan ji bo mêvanên bêdem nayê ti wateyê, lewma jî gelek çavên nas, di întişarê de wan ber bi şikeftê bi rê dike. Û roj, pêş deriyê şikeftê tê xarê, dewsa we stêrk digirin.

Yekem carê di bin stêrkan de xwe dirêj dikim. Stêrkan dij-mêrim; yek, du, deh, sed, hezar, hezar û yek û radizem...

Xewnên bê dawî destpê dikin... Xezalek bi çalakbûna xwe dikeve nav xewa min û dû re gazî hevalê xwe dike... Bi tîrêjên rojê ve, dîsa rojbaş û xewna min nîvco dimîn e.

Dîsa dengê cîhazan ji kûraya Sûrêdê tê. Heval ji me re radigîhînin: “Heval Dogan, dema întişarê de, dibîne ku hevalekî guhê wî nabihîse, nehatiye û vedigere wî bîne. Di wê demê de şehîd dikeve.” Û hevalên din... Ev gotin, xewna min a nîvco mayî, ji xewê hişyar dik e. Nas nekim jî, şehadet weke agirêkî, dilê min dişewitî ne, lê mînaka, xwe ji bo hevalên xwe fedakirin avekê li ser wî agirî de dik e.

Min got lê, roj cûda hiltê li

Kurdistanê. Em digihêjin rawestgehekê. Bi wesaitêkê ve, ji kendalên çîyan derbas dibin û demekê ji axaftinên Nûjînê didizim û axaftina min û hevalê ajokar destpê dik e. Dibêje:

-Min hevalên şehîd ketin da piştî xwe û bi wesaitê kir û anî qiblegeha wan. Şev bû. Dengê hat. Min got qey dengê hawan e û wê li me bide, lê dengê birûskê bû.

Û bi rûyekî xemgîn, devken e. Diyarê ku naxwaze xemgîniya wî, hêviyên min bihelî ne.

-Bi tenê serê xwe, nîvê şevê û di wesaita tu dajoyî de şehîdek!!! Tu netirsiya yî?

-Na, ji ber ku gelek caran, em bi rêhevalên xwe yê şe-

hîd re tenê mane...

Ev ne hînbûnek bû, ne jî qedereke bêguman. Tenê rastiyeke şer e û di tê de hebûn ji nû ve xwe diafirîn e.

Û

Dîsa dema çuyîne hat. Li rawestgeheke din, gelek jiyanên bi hêvî li benda me ne, di rêya rêhevaltiyê de...

Dayikek hin 40 Salî le di nav beden-giya dile xwe de bi dehan eşan dicivîne. Bi kesereke mezin dibeje "Ez ji piçûkiya xwe ve hem ji alîyê malbatê, hem ji alîyê zîlam û him jî ji alîyê dijmin ve hatim perçiqandin." Bele em bun mevanê dilê wê û me xest dengê dilê wê hinekî hun jî gohdarî bikin.

• **Xwe hinekî bi me bide nasandin; tu ji kû dereyî?**

Navê min Fexrîye Kaya ye û ez 40 Salî me. Jî Farqîna Amedê me. Gundê me li hêla Qulpê ye, jê re dibêjin Aşş-ka. Hin 7 Salî bûm hatim Farqînê û li wê derê mezin bûm.

Ez ji piçûkiya xwe ve hem ji alîyê malbatê, hem ji alîyê zîlam û him jî ji alîyê dijmin ve hatim perçiqandin.

• **Tu çend Salî zewicîyî, ev bi xwesteka te bû yan na?**

Ez di 16 Salîya xwe de zewicîm. Na welle, ne bi xwesteka min bû. Mêrê min kurê apê min bû û ez bi zorê dane wî. Du sal kete devê rêya min û nedihîşt kes were min bixwaze. Digot; eger tu bi min re nezewicî, ez ê te bikujim. Dîsa xwişka min bi yekî ne mirovê me re zewicîbû û pir heqaret didît. Ji ber ve, dîya min jî digot, divê tu bi mirovekî me re bizewicî, me derdê xwişka te dît, belkû em derdê te nebînin. Êdî malbata min jî destek nedida min. Çara min nema, mejbûr mam zewicîm. Gelek caran întixarê fikirîm. Bi rastî jî wê demê min bîzanîba gerîllayên jîn hene, ez ê biçûma serê çîyan û ne dizewicîm. Belkû ewqas derd nedihata serê min jî.

• **Nêzîkbûna mêrê te ji te re çawa bû? Mêrê te li te dixist?**

Ji ber ku ez bi zorê dabûmê, pir hesûdî dikir, nedihîşt ez bi mirovên xwe re jî biaxivim û derkevîm pêşberî wan. Erê welle li min jî dixist. Zilamekî biyanî li pencera me jî bînerîya, dihat li min dixist. Heta deh yazde salan jî min ew zordestî dît. Piştî Partî derket ez jî ketim nav xebatê, êdî min jî ew zîlm qebûl nedikir. Lê min nikarîbû dev jê berdim. Yekê li ber mêrê xwe xeber bida, digotin herhalde çavên wê li derve ye, ji ber vê yekê ye mêrê xwe qebûl nake.

• **Mêrê te kîjan salê û çawa mir?**

Mêrê min jî di jîyana xwe de pir kişand. Heta 1994an em bi hev re bûn. Wan salan Hîzbûllahîyan derketibûn. Hîzbûllahî digotin; yê bêhna siyaseta kurdan jê tê, hemû PKKyî ne. Tenê ji malbata min, qasî 25 mêr jî alîyê hîzbûllahîyan ve, di nav Farqînê de hatin kuştin. Ji mêrê min re digotin; we zerar daye misilmanan, bi tîlefônê em tehdît dikirin. Rojêke hatin ji mêrê min re gotin; tê werî cemaetê, cemaet di derbare te de wê biryarê bide. Mêrê min dizanî bû ku biçê ew ê were kuştin, tengav bûbû, ditirsîya. Di rojêke de çar caran hatin ber derê me. Ji zexta wan mêrê min qırza dil derbas kir û mir.

• **Dema tu bi du zarokan ve tenê mayî, te çi kir?**

Min bi terzîtîyê zarokên xwe xwedî kir. Lê zehmetî pîrbûn. Piştî çend salan, li Farqînê xebatên HADEPê despekir. Min di nav baskên jinan yên HADEPê de cih digirt..

• **Serê me xistin nav xwîn û goştê hevalên ku laşê wan perçebûbûn û digotin, dê bixwin.**

• **Baş e, sedema girtina te çi bû?**

Di 2002yan de, du hevalên ji çîyê di mala min de şehîd ketin.. Heval çend rojan li mala me man. Wê şevê ez çûm mala cirana me. Ti kes li derve tinebû. Lê piştî demeki her der tijî panzer bûn. Ser xaniyan tije esker bûn. Gotin Fexrîye Kaya derbikeve, tu dernekevî em ê her derê gulebaran bikin. Di wê berfê de, bê sol derketim derve. Gotin; kî heye li mala te? Min got ez nizanîm heta ez derketim tenê zarokên min hebûn. Ez girîyam, min çêrî wan dikir, wan jî pir li min dixistin, bi pora min digirtin kaş dikirin, diranê min şikandin. Min dan berîya xwe birin ber derê me

laşê wan perçebûbûn û digotin, dê bixwin. Li ber derî ifada me girtin.

• **Ji min re digotin; em ê te bi êşê bikujin?**

Piştî em birin Amedê. Li wê derê pir êşkence li me kirin. Ez niha jî hinek tiştan nikarim bînim ziman....Li ber çavên min, li kurê min didan, ew didan ceyranê, ji guhê wî xwîn dihat. Ji min re digotin; em ê te bi êşê bikujin. Pir gotinên xirab digotin.....deh rojan em di bin êşkenceyê de man.

Em birin hepsê, lê li wir girtiyên siyasetî tinebûn. 40 rojan bi tenê di hîcreyê de mam. Paşê du hevalên din jî anîn. Îtîrafkaran serî lêdan û gotin ji

ew pir alîkarî û moral dan min. Hêdî hêdî ez ji bin tesîra wê şoqê derketim. Hevalan serîlêdana bi nivîskî kirin û kurê min jî anîn girtîgeha Êlihê.

• **Tu çiqasî di hepsê de mayî?**

Saleke em di hepsê de man. Piştî em textîye kirin. Dema em textîye kirin gelek kes hatin peşîya me, em peşewazî kirin. Min îrsar kir ku em carek din neçin Farqînê. Lê ji bo çûna me, dost û hevalan îrsar kirin.

• **Dema tû disa çû devê wî derî, tişteki çawa jîyayî?**

Belê, dema ez çûm devê derîyê malê, tiştên min li wir jîya bûn, hemû carek din hatin ber çavên min. 7 rojan xew neketin çavên min. Têvî zarokan ez çûm Edenê. Lê di wê navberê de, ji me re careke din ceza tê û polês davêjin ser mala me ya Farqînê. Êdî ji me re çare nema bû, em çûn Bûlgarîstanê û li wir em çûn sefaretxaneyê Swîsê û bo penaberîyê serîlêdan. Em bi balafrî anîn Swîsreyê û yek ser mafê penaberîya siyasetî dan me.

• **Baş e yadê, tu niha çawa dijî?**

Dema ez hatim min got, dînya li min gerya û ez êdî ji welatê xwe qutbûm. Pir zehmet bû. Hevalan pir alîkarî dan min, herwisa ketim rêveberîya komalê. Lê niha kurê min ê mezin, di tengasîya psîkolojîk de ye. Her roj dibêje, li vir nasekinim, ez ê biçim. Ji ber êşkenceyê, niha nexweş e, guh nade xwe, naçe dixor jî.

Dema behsa wan rojan dikim wiha difikirim; ger jîyana min bihata nivîsandin, wê pirtûkek balkêş jê derketa. Ne ji zaroktiya xwe, ne ji ciwantîya xwe û heta niha jî, min ji jîyana xwe ti xêrê nedît. Kêfxweşîya jîyanê nema ye, ken ji na va dilê min nayê. Min pir dît û pir kişand.....

û gotin; derî veke. Kûndaxa çekê xistibûn piştî min... Heval Cegerxwîn serê xwe di derî de derxist got; yadê ewqas negrî, bila li te nexin, em li hundir ezaba wijdanê dikşînin, em nahêlin tişteki bi zarokên te were.....

Zarokên min û yê mîlîs ji hundir derxistin.. Her du hevalan, ji bo bi saxtî nekevin destê dijmin xwe şehîd xistin. Gule li mala me barandin. Em saeteke li ser berfê hiştin. Ji ber ku agir bi mala me ketibû agirkuj (itfaîye) hat, lê mal bi giştî hilweşîya bû. Piştî agir vemirandin hatin em birin mala şewitî. Serê me xistin nav xwîn û goştê hevalên ku

ber van a jîyana me di xeterê de ye. Ji ber vê yekê, em jî rakirin Batmanê.

• **We çawa birin? Psîkolojîya te çawa bû. Te çi difikirî?**

Em bi kursîyan ve zîncilkirin, destê me kelepçe kirin û çavên me girêdan. Hem li Amedê, hem li Êlihê em tazîkirin û di kontrolek mezin de derbaskirin.

Min digot êdî jîyan ji min re ne lazim e. Xwîna wan hevalan ji ber çavên min nedîçû. Çarika min a bi xwîn, hîn jî bi min re ye.

Piştî ketim nav hevalan,

Di şeveke qetran de, bey ber du çavên xwe girê didê. Zend û bendên xwe diçikînê.

Tê keviya pencereya min, sebra xwe bi êgên min tînê...

Ku dipirse ji min:

Tu ava kîjan kaniyayî, keça çend kendalayı?

Di çend qendîlan de agirekî pêketiyî?...

Nizam kîjan tayijka dilobêjan li ber kabokên wê bidim raxistin.

Dilê xwe yê jî çar bewaran avayî, wekî tabloyeke qedîm deynim li ber çavên wê. Hêla min ya jana di nabwirînê:

Neynikeke şikestiyê çavên min. wergeriya ye şîniyê hildêr ruyê min. Emrê min bezneke tîr, kedereke bîr a kur e. Bîranîna pirpirîkekê, reşexewna girtiyê azadîyê temenê min... Tenêbuna bişmendekî, bawerzîna bayekê şibebê... şabiða fermana kuştina beytik û zarokan... Negihîştina destên yara ye çîroka min...

Dizanim me nadim nasîn...

Li riya ku tê re batime ser vê êtuna êgir dînêrê û dibêjê:

Ji kîjan agirî welidîye, jî çend cenga rizgarbuye...

Tu jî çiqas azadî, jî çend evîna bêpar maye?...

Lal dimînim...

Keçikên nava min bi bêdengiya min di digijîn...

Lên Kendalan

Bi yek dengî dibêjin:

Ji talana welatekî xirbebî mabun em keşên bêviyê...

Ne tenê xortên çeleng, Cudî û Herekol jî dilketiyên me bun...

Bi şevê em diçun tevî xewnên çîyan di bun.

Me xwe li şewqa agirê veşarî, li ronîya çavên teyra, li baskên azadîyê

û me xwe li giriyê zarokên bê leyistok digirt...

Me xwe, jî qebrê şînoran

li nîveka bajarên dîkuşt...

Bi nefşîçûkî, wekî gûlên kendalan serbilind û negihîştî dibîşt...

Kuştina me, jî avê bileztir, jî agir xurtir werdigeriya efsaneyan...

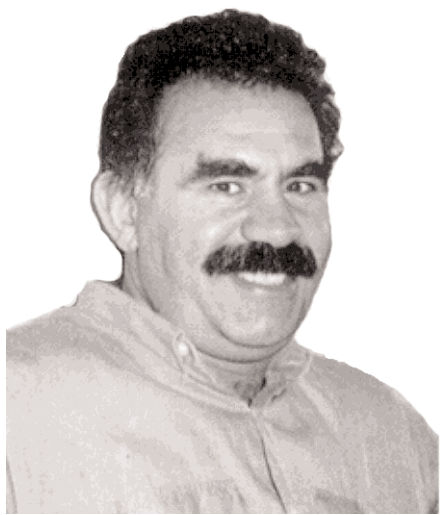
Û em di bun nav ji zarokan re: wekî Binevî

wekî Dîlan, wekî Nurten wekî zûlanan...

Min gub birîn, beyv ket kirasê Pîrejinên me, bi hev re, di ber xwe de di naburandîn, di gotin:

"Heya ku ev keç şa nebin bi azadîyê, Bila tu evîndar, bibeve şa nebin jîdîl..."

Fatma Saveri

Gel çiqas bi rêxistin bin ê hewqasî jî çalak bin. Pêwîste çalakî timî ne wek protesto û berxwedan werin dîtin. Çalakiyên civakên sivîl herî bêhtir avaker in. Têgihîna çalakiyên erênî bingeh e. Serhildanên gelan û şerên wan kengî dikarin bibin rojev? Bersivdayîna rast a merc û şeweyên van çalakiyên bingehîn ku gelekî tîr şixûlandin û li dij gelan tîr bikaranîn, bi derbaskirina astengiyên di dîroka gelan de ê gengaz be. Serhildan û şer, dema ku hemû çalakiyên din tiştekî bidest nexin, bi wate dibin. Bi taybetî dema ku hêzên şerker ên desthilatîyê ji bilî zorê, vebijarka (alternative) çareseriyê nehêlin, pêwîste gel ji dêvla ku di bandore rajêriya koletiyê de bijîn, ji bo berjewendiyên xwe yê jiyânî serhildan û şer bêxe rojeva xwe. Dema ku zagon bi wekhevî neyên sepan-

din, dema ku têkilî bi rola çareseriyê demokrasîyê neyê nîşandan, dema ku hemû çalakiyên aştiyane vala werin derxistin, rawestîna li ser serhildan û şerê gel bi awayek cidî jênerev dibe. Ev herdu xal bersiva pêdivî dikarin bidin: Pêwîste dewlet çareseriyê demokratîk fêmkirî bike, heger bi awayek hestiyar şens nede vê yekê û pê re tîkildar nebe, di destê gel de jî ti hemanên ku zorê li wan bike nemînin, wê demê weke ku di nava gelek gelan de tê dîtin, serhildanên gel û şer dikevin rojevê.

Armanca her şer û serhildanê ne qutbûn e. Berevajî vê yekê rêvekirina li ber tevayîya demokratîk e. Dema serhildan û şerên ji bo damezrandina dewletan ên mîna kevin derbas bûne. Serhildan û rizgariya neteweyî yê bi armanca dewletbûyîne, di encamê de dê bibe pîneyekî piçûk ê bi dewleta kapitalîst ve. Ev yek li qasî ku çareseriyekê ji pîrsgirêkên gelan re nayîne dê wan girantir jî bike. 22 dewletên gelê Erebb, pîrsgirêkên gel kêm nekirine, zêdetir kirine. Her wiha serhildanên gel û şerên wan ên dema nû, dikare weke ne bi armanca dewletbûyî-

nê lê bi armanca xebatbariya demokrasîyê tememî were terfîkirin. Rolên wan ên bingehîn dikarin wiha werin danîn. Cudahî dema ku jênerev bibe, dê watedar be. Pêwîste terciha gelan timî jî bo tevayîya demokratîk be. Çiqas ku neteweperestên herdu aliyên cudabûn û şidetê ferz bikin jî, pêwîste terciha gelan şideta herî hindik û tevayîya demokratîk be. Çiqas ku şer û serhildanên bê dem xeter in, hewqasî jî dema ku rêyeke din nemîne û serî li şer û serhildanan nexin, mirin û rajêriye. Ji bo demokrasîyan pîrsgirêkeke din a çalakiyê girîng jî ev e ku di rewşa parastina rewşa de, helwesteke çawa dê were nîşandan. Parastina rewşa encex di mercên dagirkerî de watedar dibe. Dema ku sistemeke dagirker, mêtînger an jî çewsîner li ser gelekî were damezrandin, ev tê wê wateyê ku dagirkerî heye. Digel ku ev dagirkerî jî aliyê hêzeke biyanî ve dikare were kirin, dikare bi hevkarîya hinekan jî wî gelî jî were pêkanîn. Di vê rewşê de, peywira parastinê derdikeve holê. Armanca dibe rakirina dagirkeriyê û damezrandina demokrasîyê. Lêbelê jî

ber ku hebûna biyanî di dewrê deye, bi navkirina parastinê ya weke parastina rewşa ya neteweyî û demokratîk, ê rastir be. Di van mercan de, dîse mercên şer derdikevin holê. Dîsa jî şerê klasîk ê rizgariya neteweyî bingeh nayê girtin. Her çiqas û aliyên neteweyî hebin jî ji ber pêwîstiyên demê, şerê parastinê yê jî bo tevayîyên demorîtîk, ê rastir be. Şer û serhildanên bi vî rengî, li bajar û qadên gundewariyê bi tenê yan jî bi tevayî pêktên. Li gelek derên Afrîka, Emerîka û Asyayê hemû şeweyên vî şerî hatine ceribandin. Ji dêvla dewletbûnê bi armanca tevayîya demokratîk, jî bo rastiya çareseriyê rojane dê baştir be. Her çiqas ku bi awayek neteweyî jî be, li hember dagirkeran û hevkarên wan, şerê gelan ê jî bo tevayîya demokratîk ê herî rast e. Di van rewşan de, pêwîste hemû çalakiyên din ên aştiyane jî werin sepan. Pêwîste parastina rewşa ji bo destekkirin, pêşxistin û parastina demokratîkbûna gel were birêxistin û meşandin.

Wergêr: Jîr DILOVAN

Heta ku şeweya çalakiya demokrasîyan neyê fêmkirin, pêkanîna xebatbariyê zor e

Een Koerdische Vrouw Vol Strijd

Zilan is het vuur van een strijd die nooit zal doven, een vuur dat uit zijn eigen as is opgestegen... "Mijn levensvisie is erg breed, ik wil namelijk strijden voor een respectvol leven"

ven raakt zij geconfronteerd met de complexe betekenis van het leven voor Koerdische vrouwen, dit verstoort haar ontwikkeling echter niet.

Zilan heeft haar universitaire opleiding afgemaakt en naast de routine van het leven heeft ze geprobeerd wat te betekenen voor haar medemens.

Ze was medewerkster in een kliniek waar ze was verbonden aan afdeling röntgen. Maar intussen zette zij haar speurtocht voort naar een verbetering van het leven.

Zilan was ervan overtuigd dat sommige dingen moesten veranderen. Ze accepteerde de onderdrukking van vrouwen niet en ze was vervuld van grote woede over het feit dat haar volk onderdrukt werd... Met de tijd komt Zilan in aanraking met de Koerdische geschiedenis... Genocide, evacuatie, oorzaken van opstanden in Kurdistan, al deze zaken trekken haar aandacht en vanaf dit moment begint ze haar onderzoeken naar de oorzaak van de Koerdische kwestie. Haar gevoelens veranderen in een vulkaan die zich concentreerde op de gedachte dat het niet te accepteren was wat er allemaal gebeurde.

Haar visie werd gevormd door de vraag 'Hoe te leven?'. Strijd voor een vrij Koerdistan was het antwoord op al haar vragen... De uiteindelijke beslissing om deel te nemen aan de Koerdische strijd was niet moeilijk voor Zilan. Het ging er haar niet om strijd te voeren om simpelweg te overleven. De strijd van Zilan was voor een respectvol leven. De woorden die zij 10 jaar geleden heeft uitgesproken geven heel duidelijk aan waar zij voor heeft gekozen.

"Mijn levensvisie is erg breed, ik wil namelijk strijden voor een respectvol leven"

Haar echte naam is Zeynep Kinaci alias Zilan. Zij was het begin van een nieuw tijdperk voor de Koerden en voor de mensheid in het algemeen. Door haar eigen lichaam tot ontplofing te brengen, wilde zij een boodschap aan de mensheid geven. Met haar actie heeft ze ware betekenis gegeven aan de strijd van Koerdische vrouwen, een strijd die gezien moet worden als een gevecht voor een respectvol leven voor de gehele mensheid. Ondanks de overheersing door mannen heeft zij haar gevecht voortgezet en als een godin is Zilan bij haar zelf begonnen om het leven te veranderen.

De wil van Zilan om een heldin te worden is afgeleid van de theorie van Abdullah Ocalan, een theorie die is gebaseerd op het scheppen van helden en grootheden in Koerdistan. Haar strijd heeft een nieuwe pagina geopend in de Koerdische vrijheidsstrijd.

Haar strijd, die veel mensen moeilijk vinden om te begrijpen heeft ervoor gezorgd dat de vijand zich nergens meer veilig voelt. De vijanden van de Koerden zijn hierdoor gedemoraliseerd geraakt. Zij voelen zich aan alle fronten omsingelt en zo is Koerdistan in een gevangenis veranderd voor de vijand!

Voor ons betekende moraal, de macht van onze strijd, het gaf aan hoe rechtvaardig wij zijn en daardoor in staat om ons leven te geven!

Zilan heeft zichzelf opgeblazen om haar doel te bereiken. De levensfilosofie van Zilan is nieuwe levensmanifestatie voor ons. Zilan heeft een niet geschreven geschiedenis beleefd, een geschiedenis waar je geen woorden voor hebt om het te beschrijven.....

Koerdische vrouwen hebben hun naam, eer en ideologie, sinds hun bestaan, al 10 duizenden jaren met respect weten op te houden zonder er iemand mee te kwetsen!

Zilan heeft met haar leven op het grondgebied waar haar wortels liggen strijd gevoerd om mens te zijn, en met haar actie heeft zij vrouwen weer de rol van Godin gegeven.

Zilan heeft met haar leven op het grondgebied waar haar wortels liggen strijd gevoerd om mens te zijn, en met haar actie heeft zij vrouwen weer de rol van Godin gegeven.

Zilan heeft met haar leven op het grondgebied waar haar wortels liggen strijd gevoerd om mens te zijn, en met haar actie heeft zij vrouwen weer de rol van Godin gegeven.

Sara Besta/Hemskerker

Dit zijn de woorden van een Koerdische meid waarmee zij 10 jaar geleden uitdrukking gaf aan haar strijd.

Wie is de persoon die schuil gaat achter deze betekenisvolle uitdrukking? Waarom heeft ze deze woorden uitgesproken? Wat voor moed had zij? Wat is de achtergrond van deze paar woorden?

Zilan is de stroom van vreugde uit een rivier van tranen....

Zilan is een Koerdische meid, geboren in 1972 te Elmali, een dorpje bij Malatya in het zuid oosten van Koerdistan.

Al in een vroeg stadium in haar le-

De schilder vlekken van een vrouw

Wij wouden weten hoe het is om een schilder te zijn en tegelijkertijd een vrouw en wat voor rol een vrouw speelt in een schilderij. Daarom heeft onze krant mevrouw Nassin Setoodeh geïnterviewd

• *Kunt in het kort vertellen wie u bent en wat u doet?*

Mijn naam is Nassrin Setoodeh. Ik ben van Iranse afkomst en woon vanaf mei 2000 in Nederland.

Ik ben kunstschilder, en heb een opleiding gevolgd aan de kunstacademie in Iran. Momenteel volg ik een opleiding als sociaal pedagogisch werker. Ik schilder graag realistische dingen zoals de natuur portretten en stillevens. En schilder ook fantasie dingen.

• *Waarom bent u als vrouw gaan schilderen?*

Ik ben als vrouw gaan schilderen omdat tijdens het schilderen kan ik tijd aan mijzelf besteden. Als ik schilder denk ik niet aan huishoudelijke

zaken en mij studie. En ik kan meer aan mijzelf Denken naar mijn ideeën en gevoel.

Schilderen is een geestelijke voeding voor mij. En hierdoor kom ik helemaal tot rust.

Hierom probeer ik andere vrouwen ook mee te stimuleren om te gaan schilderen.

Ik geef ook schilderles.

• *Is er een verband volgens u tussen schilderen en vrouw zijn?*

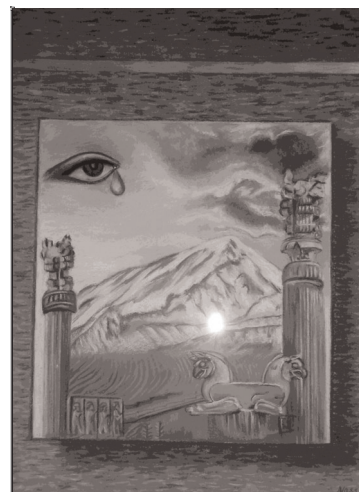
Vrouwen zijn gevoelige mensen die meer met hun hart werken. Maar er zijn momenten en omstandigheden dat ze niet hun gevoel kunnen uiten. En door schilderen kan dit vaak wel.

• *Als Perzische schilderes geeft u een bepaalde boodschap met uw schilderijen, wat is daar het motief van?*

Ik wil door mij schilderijen mensen laten zien hoe mij cultuur is, ze laten kennis maken met een ander wereld. De natuur, het land, de mensen en hun ideeën. Ik wil laten zien hoe ik hier gelukkig ben maar uiteindelijk mijn land mis.

• *Is er nog iets wat u met onze lezers wilde delen?*

Ik wil iedereen bedanken die mij stukje willen lezen. Ik wil graag dat vrouwen uit verschillende culturen in elkaar willen geloven, respecteren en el-

kaar stimuleren om verder te gaan. Sommige dames kunnen met schilderen zich buiten hun opgebouwde wereld plaatsen. Ik heb ook paar schilderijen meegenomen.

En, hartelijk dank voor uw aandacht en uw krant.

Haber Merkezi

Öyküleriyle Karanlıkta

Gören Kadın

Şu ana kadar üç orta/uzun metrajlı belgesel yöneten Eylem Kaftan, 'kadın yönetmen olmanın bedellerinin ağır olduğunu' belirtti.

• **Kültürel ve sanatsal aktivitelere kadınların ilgisi daha fazla olmasına rağmen kadın yönetmenlerin az olmasına neye bağlıyorsunuz?**

Belgesel çekmek de, film yapmak da maalesef kişinin egosunun biraz şişkin olmasını gerektiriyor. Ben ne kadar sürekli olarak egomu izleyen birisi olsam da, eğer kendime bugün güvendiğim kadar güvenmeseydim, hiçbir şey yapamazdım. Biz kadınlar 'ben yönetmenim, şunu

Deli yürekli bir kadının ardından koştu

• **'İsmi Güzide' filminiz ilgi çekici, bu filme sizi götüren nedenler neydi?**

1992 yılında dedemin vefatıyla babaannem otuz yıldır sakladığı bir sırrı açıkladı bize. İlk evliliğinden doğan bir kız çocuğu vardı. Kocasını başka bir kadın için onu terkettiğinde, ailesi bir utanç kaynağı haline gelen bu kızı bırakmasını istiyor kendisinden. Babaannemin ikinci kocası; dedem, son derece muhafazakar biri olduğu için kızıyla görüşmesini yasaklıyor. 30 yıl boyunca kızının hasretini içine atan, kızından haber bile alamayan babaannem, dedemin ölümüyle bizden kızını bulmamızı istedi. Kendisi artık İstanbul'daydı, fakat kızının Diyarbakır yakınlarında bir Kürt köyünde yaşadığına inanıyordu. Yaptığımız araştırmalar sonucunda, halamın yıllar önce bir kan davasına kurban gittiğini öğrendik.

Hiçbir somut iz bırakmadan gitmişti bu hayattan, hiç resmi çekilmemişti, bir mezartaşı bile yoktu, nüfusa kaydı hiç yapılmamıştı.

Halbuki köylülerin belleğinde bir efsaneye dönmüştü halam. Onun için yazılmış şarkılar söyleniyordu hala; korkusuzluğu, isyankarlığı bir folklor figürüne dönüştürülmüştü.

• **Kayıp bir haladan yola çıktınız. Kadına dair neler buldunuz bu macerada?**

Hayatı, trajedilerle örülmüştü halamın. Doğar doğmaz terkedilmiş, kimsesiz, sahipsiz bir kız olarak yetiştirilmişti, Millan isimli bir köy tarafından. Köyde tüm anneler süt vermişti ona, tüm çocuklar süt kardeşi olmuştu. Böylece köyden kimseyle evlenmesi mümkün değildi, herkesin bacısı durumuna gelmişti. On beş yaşında evlendirilmiş, fakat beş çocuğunu da doğumda kaybetmişti. En son dört yaşına gelen oğlu da derede boğulmuştu. Kısa bir süre sonra kocasını kan davasında kaybetmişti. Dul ve çocuksuz bir kadın olarak ailesi, kayınbiraderlerinden büyük olana evlenmesini emretmişti. O yaşadığı tüm trajedilerin ardından artık kaybedecek bir şeyi olmadığına inanıp, daha genç olan kardeşi seçmişti kendine ve birlikte kaçmışlardı. Sonunda aileye karşı geldiği

için büyük ağabey tarafından öldürülmüştü. Yaralanıp, hastaneye yatırıldığına kimse kan vermemişti ona. Bir yandan toplumun yargıladığı ama korktuğu ve saygı duyduğu bir kadındı O. Yaşadığı acılar sonucunda hiç kimseden korkmayan bir deli yürekli kadına dönmüştü.

• **Bir röportajınızda 'kadınların düşleriyle töreler arasında kalan kısır döngüyü kırmalarını göstermek istedim' diyorsunuz...**

Yolculuklarımda karşıma çıkan kadınlar, hep o uzayıp giden sıkıntılı günlerde başka bir hayatın hayalini kuran kadınlar. Birkaç gün önce bir köyde rastladığım dünyalar güzeli bir kız sadece güzel olduğu için bırakın okulu, komşu kızının evine bile gidemiyor. Bu döngüyü kırmaya çalışmanın bedelleri de ölüm kadar ağır oluyor. Böyle durumlarda insan, ölse bile yaşayacağı son anların yaşamını anlamlı kılmasını istiyor. Halam gibi, sevdiğiyle kaçıp sonra intihar eden bir çok kadın gibi. Radyoda sevgilisi için şarkı istedi diye intihara zorlanan kadınlar gibi...

• **Şu an üzerinde çalıştığınız bir projeniz var mı?**

Şu anda Diyarbakır'da sokakta çalışan çocuklarla ilgili bir belgesel üzerine çalışıyorum. National Film Board of Canada'nın sponsorluğunda yürüten bir proje. Önümüzdeki aylarda çekimlere başlıyorum. İleride konulu filmler yapmak istiyorum. Belgesellere devam etmek istiyorum. Yazmaya ve öyküler dinleyip, öyküler anlatmaya devam...

Kaftan, 'Bak, Devlet Baba' (Faultlines) adlı belgesel ile, 17 Ağustos Marmara depremedelerinin hikayesini anlattı. Kanada ve Avrupa'da pek çok ödül alan yönetmen, 'İsmi Güzide' (Vendetta Song) isimli belgesel ile 30 yıl önce namus cinayetiyle öldürülmüş olan halasının izini sürdüğü bir yolculuğun hikayesini ele aldı.

'Evimiz Burası' (Notre Pays est Ici) adlı belgeseli ile de Kanada'da yaşayan, statüsü olmayan Cezayirli mültecilerin ülkede kalma mücadelesini anlatan Kaftan'ın bunun dışında birçok kısa belgeseli ve kısa filmi var. Film yönetmenliğinin yanısıra kurguculuk da yapan Eylem Kaftan, aynı zamanda öykü, roman, senaryo ve şiir de yazıyor.

Eylem Kaftan ile yönetmenlik yaşamı ve hikayelerine konu olan kadınları konuştuk.

• **Sizi kamera arkasına çeken nedenler ne?**

Belgesel yaparken, insan normal koşullarda hiç tanıma şansının olmadığı hayatlara sonuna kadar açılan kapılar görüyor. Yollarda olmayı, yollarda karşıma çıkan insanların hikayelerini dinlemeyi seviyorum. Her insanın özel olduğunu, anlatmaya degecek bir hikayesi olduğunu düşünüyorum. Cezayir'de dağların doruklarında Berberilerle yeni avladıkları tavşanı paylaşmak, saf zeytinyağlı soslarına pide bandırmak, Diyarbakır'da, Hasankeyf'te, pamuk tarlalarında, köylerde binbir türlü insanın kırık kalplerinin şarkılarını dinlemek, Kanada'da yüzlerce mülteciyle günlerce başkente yürüyüp hak mücadelesi vermek gibi anıları yaşadığım için, o kadar ayrıcalıklı hissediyorum ki kendimi. Bir de o anları doğrudan yaşama şansına sahip olmamış insanlara dolaylı da olsa kalbimden süzüp duygularımı imgelerle taşıyabilmek ve bunun bu insanlar üzerinde nasıl etkili olduğunu görmek de filmlere ve belgesellere inancımı arttırıyor.

'Kadın yönetmen olmanın bedelleri ağır'

film çekimlerinden görüntüler

yaptım, bunu yaptım' diyemeyiz kolay kolay. Yapımız gereği daha alçakgönüllü olmayı öğrenmişiz çoğumuz. Ashında başta hiç güvenmiyordum kendime, depremin doğduğum kasabayı yerle bir etmesi ve sevdiğim mekanların ve insanların yok olması o kadar etkiledi ki beni, bir anlamda zorunluluktan başladım bu işe. Ve hayatımın en zor işiydi.

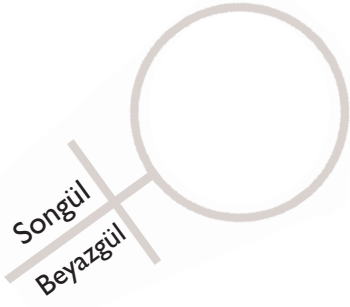
Kadın yönetmen olmanın bedelleri çok ağırdır. Sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada kadınların yollarda hayatlarını geçirmesi, son derece belirsizliklerle ve risklerle dolu uzun soluklu projelere kendilerini adanmaları belirgin bir aile ve düzenli bir yaşamdan vazgeçmeleri anlamına gelir. Böyle kadınları bekleyecek, arkalarında duracak erkeklerin sayısı fazla değildir. Bunun dışında kadın yönetmenlerin önlerinde kendilerine örnek alacakları rol modelleri yoktur pek. Piyasanın da son derece erkek egemen olduğu hesaba katılırsa, yönetmek ve imge üretmek çok iddialı bir iş olarak görüldüğü (ve öyle olduğu için) kadınların bu alanda kendilerine alan açması zordur.

Piyasa son derece erkek egemen bir piyasa. Kurtlar kuşlar yiyebilir sizi. Kadınlığınızı kaybetmeden karanlıkta görmeye alışmanız gerekiyor. Yani kurtlar sofrasında kurt olmanız ama ceylanlığınızı da kaybetmemeniz gerekiyor. Bu da epey zor bir iş.

Eylem Kaftan Kimdir?

İstanbul doğumlu olan Eylem Kaftan, 1998 yılında Boğaziçi Felsefe bölümünü bitirdikten sonra, önce İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde, ardından Toronto York Üniversitesi'nde sinema-tv bölümlerinde master ve asistanlık yaptı. 2000 yılında Kanada Montreal'e taşındı ve orada pek çok belgesel filmde yönetmen, senarist ve kurgucu olarak çalıştı. Yaptığı filmlerle Kanada'da pek çok ödül aldı. Turtle Productions adlı bir kolektif film grubunu kurdu ve bu grupla birçok kısa metrajlı filme imza attı.

Kadına dair

Ertelenmişlikler...

Geçen ay içerisinde yapılan Kadın Kurultayının ara bir saatinde, dış alanlardan gelen bir arkadaş, dağ ortamındaki kadın arkadaşlarda duygusal bir hava gözlemlediğini, özellikle haberleri izlerken yaşananları gözyaşlarıyla izleyen çok sayıda arkadaş olduğunu görünce şaşırdığını söyledi. Nedenini sorunca, hemen aklıma ilk geleni söyledim. “ERTELENMİŞLİKLERİMİZ” diye.

Evet ertelenmişliklerimiz o kadar çok ki. Savaşırken, kimi zamanlarda kaybettiğiniz bir yoldaşınıza ağlamaya fırsat bulamazsınız. Yıllarca aktif savaş içinde kalmanın size bazı şeyleri kanıksattığını, hatta alıştığınızı sanırsınız. Ama asla kanıksamadığınızı ve alışmadığınızı, her kayıp yeniden öğretir size. İnsan yüreği, hele hele kadınsa, alışmıyor ölümlere. Zamansız ölümlere. Hoş bizim topraklarımızda ölüm hep zamansızdır ya...

Muş kırsalında şehit olan yoldaşlara bakalım, zamansızdır gidişleri. Her biri taze bir dal, ömürlerin baharında. Bakışlarından güzellik akan ciwanlar. Diyarbakır ve Batman’da katledilen çocuklarımızın da gidişleri zamansızdır. Kürdistan’da zaten doğal seyirinde yaşanmaz ölümler. Hep böyledir. Daha anasının rahminde “Kürt’tür, büyürse terörist olur” denilerek dünyaya bile getirilmeden ölen çocuklar hala belleğimizdedir. Bundandır gözü yaşlılığımız.

Evet artık ağlıyoruz. Gözyaşlarımız, esir oldukları göz pınarlarımızdan azad oldular. Artık onları durdurmaya gücümüz yetmiyor. İsyah halindeler. Her ölüm yıllar önce toprağa kendi ellerimizle gömdüğümüz, ama ağlamaya zaman dahi bulamadığımız bir yoldaşın anısını tazeler belleğimizde. Her gidişte, binlerin gidişlerine ağlarız. Bundandır dinmek bilmezliği gözyaşlarımızın...

Geçenlerde Çağan İrmak’ın “Babam ve oğlum” filmini izleme olanağı oldu. Gerçekten çok etkileyici buldum. Gülmek ve ağlamak gibi iki zıt duyguyu bu kadar iç içe vermek, büyük ustalık. Bir sahnesinde yaşadığım duygulanmayı sizinle paylaşmak istedim.

Baba ve oğulun bir dialogunda; baba yıllar önce evden devrimci olmak için ayrılan oğluna, evlat sahibi olmanın nasıl bir şey olduğunu artık öğrendiğine göre, kendisini bir baba olarak anlayıp anlamadığını sorduğunda, işkencelerden dolayı ölümcül bir hastalığa yakalanan ve kendisine bir şey olması halinde, kimsesiz kalacak oğlunu baba ocağına getirmek zorunda kalan oğul da babaya, “Evet ben bir evlat sahibi olmanın ne demek olduğunu biliyorum artık. Ama sen evladının büyümesini görememenin nasıl bir duygu olduğunu asla bilemeyeceksin” diyordu. Aklıma bazı sorular geldi o an. Siz dağlara çıkıp savaşırken, peşinizden gelip eylem alanlarında davanızı sahiplenen analarınızın polis işkencesinden geçirilmesinin, yollarda sürüklenmesinin, kardeşlerinizin yüzlerinin patlatılmasının, çocukların son gülüşlerinin suratlarında asılı kalmasının, kızkardeşlerinize tecavüz edilmesinin ne anlama geldiğini bilir misiniz? Bu duyguları hissedemeyen veya tatmayanların, bir halkın neden ayakta olduğuna anlam veremeyeceklerini düşünüyorum.

Tarihi tam olarak ne kadar eskilere dayandığı bilinmeyen namus/töre cinayetleri, Türkiye’deki son on yıldaki görünürlükleriyle ilk defa beyaz perdeye yansıyor. Nüfus cüzdanı olmayan, resmen hiç doğmamış kadınların, toplumsal, bireysel hafızalardan da hiç varolmamışcasına silinmelerine karşı duranların hep birlikte söyledikleri bir ağıt olan ‘Kadına Ağıt’ belgeseliyle.

Berrin Balay Tuncer, üç senede tamamlamış belgeseli. Şemse Allak olayından sonra, ailelerin barış yemeği için bir araya geldiğini de okuyunca “artık bu sorunun belgeseli yapılmalı” demiş. Bölgedeki çekimlerde sürekli STK’lerden bir kişinin ya da muhtarların katılımıyla röportajları gerçekleştirdiğini anlatan Balay, “herkes biliyordu, ama konuşmuyordu” diyor. “Doğduklarına dair hiçbir kaydı olmayan kadınlar, namus temizlemek için bir günde öldürülüp gece gömülüyor ve hiçbir yetkili merciin haberi bile olmuyor bazen.”

Kadına Ağıt

Berin Balay Tuncer’in “Kadına Ağıt” belgeseli, ardında yaşanmışlığını dahi bırakmadan öldürülen kadınların tümüne bir ağıt okuyor. Başı belli olmayan karanlık bir tünelden gelip, yaşayan ve öldürülmüş tüm ruhları delip geçen bir ağıt.

Urfa Salnamesi: Öldürmeyin, tecrit edin

Namus/töre cinayetleri üzerine yapılan araştırmaların azlığına dikkat çeken yönetmen 1920’li yıllarda Urfa salnamesinde, kadınların öldürülmemesi gerektiği, ancak şehir dışında bir yere yaşamaya gitmeleri gerektiğinin yazıldığını aktarıyor.

Bir çocuk fabrikası olarak kadın

Diyarbakır ve Urfa’da yapılan görüşmelerde bölgenin siyasal, ekonomik, sosyal yapısının karmaşıklığı bir daha gözler önüne seriliyor. Aşiret, gelenek, yoksulluk, eğitimsizlik; hepsinin hedefi genç kadınlar oluyor. Filmde, bu cinayetlerin gerekliliğini savunan bir erkek, kadının eğitilmemesi gerektiğini üstüne basa basa söylüyor. Ayrıca aynı kişi, 34 yaşındaki kadınlarının 8-9 çocuk sahibi olduğu bir milletin sırtını ne Amerika’nın ne de başka bir ülkenin yere getirebileceğini savunuyor.

Kızlarımızı köpeklerle yatırın, oğlumuzu öldürmeyin

Filmdeki en dikkat çekici olaylardan biri ise, bir namus/töre cina-

yetinden sonra erkeğin ailesinin kızın ailesine, oğullarının öldürülmesi için götürdükleri teklif. Erkeğin ailesi, kızın ailesine, evli kadınlarını, bekar kızlarını sunuyor, “eğer istiyorsanız onları köpeklerle yatırın” diyor. Yani zaten hakkında tek söz söyleme hakkı erkeklerin olan kadın cinselliğinin bu denli aşağılanması bir “barış/ateşkes” önerisi olarak sunuluyor.

Kadına Ağıt belgeselinin ana sponsoru Hollanda merkezli bir STK olan MamaCash. Hollanda’da şiddete uğrayan kadınların sığınakta kalmaları ve maddi yardım almaları hemen sağlanıyor, belli bir süre sonra meslek öğrenmeleri için çalışmalar yapıyor. Daha sonraki aşamalarda da şehirleşmiş bölgelerde yaşamaları için yardımlar sağlanıyor. Destek, kadın ekonomik özgürlüğünü kazanana kadar devam ediyor.

“Kadına Ağıt” ardında yaşanmışlığını dahi bırakmadan öldürülen kadınların tümüne bir ağıt okuyor. Başı belli olmayan karanlık bir tünelden gelip, yaşayan ve öldürülmüş tüm ruhları delip geçen bir ağıt.

Bia.net

Kadının Kaleminden

Yazarımız, romanlarında kozmopolit dünyaları da ustaca yansıtan, ara dünyaları keşfetmekte ve bizlere harmanlanmış gerçeklerin mozağini sunmaktadır... Yabancılaşma, yabancılık, köksüzlük gibi temalar ise hemen hemen romanlarının tümüne serpilmiş haldedir...

Kitaplarında dişil bir duyarlılıkla karşılaştığımız Şafak, Mahrem adlı romanında kadın yazını sorun-

‘Ben alanların birbirine sızdığı noktaları seviyorum’

salına da bir nevi cevabını vermektedir... ‘Eğer dişil bir ses varsa, onun içindeki dişil yankıyı bulmak benim daha çok hoşuma giden, bana daha yakın gelen uğraşlardır’ diyen Şafak, zıtlıkların benzerliği, ikizlik, parçalanma temalarıyla dolu Mahrem’de belleğinde en kuytu bölgelerine sızarak, bütün arzuların ve bütün çatışmaların yer edindiği vücudu sorguluyor, tıpkı Doğu-Batı zıtlığını sorguladığı gibi...abileceğimiz edebiyat dünyasında ki Elif’in dişil yüzüdür diye düşünüyorum... Bilindiği gibi 1960’lardan bu yana gelişen bir kadın yazını söylemi vardır. Fakat Elif’in söylemi bundan farklı olmuştur. Daha çok Fransa’da gelişen ve ‘kadın yazını’ olarak tanımlanan çalışmaları yürüten Helene Cixous, Luce Irigaray, Monique Wittig gibi feministlerin amacı, kadınlığın kadın söylemiyle bağlantısını ortaya koymakken, Elif Şafak’ın öne sürdüğü daha çok karşıtıklıkların ve zıtlıkların içyüzünü sorgulamaktır. Böyle olsa da Şafak, kitaplarında bize dişil bir yankıyı yansıtmakta, sezginin, hissedişin,

içsel yolculukların, her rengin, kültürün harmonisini sorgulayarak, sorgulatarak yaşatmaktadır. Feminist öncülere göre ruh-beden, şekil-madde, doğa-kültür, yaşam-ölüm, erkek-kadın gibi karşıtıklarda; ruh, şekil, doğa, yaşam ve erkek hep beden, madde, kültür, ölüm ve kadın’a üstün kabul edilmiştir. Hatta bazı temsilcileri kadınca dilin erkek dilini yıkması gerektiğini dillendirmiştir. Elif Şafak ise bu zıtlıkları kitaplarında ustalıkla kullanarak yanıtını ortaya koymuş ve tartışmanın salt bu eksende yürütmesine karşı çıkmıştır...

İşte son kitabı Araf’ta da Elif Şafak yine çelişkileri, farklı dünyalar arası zıtlıkları, kadınca sezgilerinin güçlülüğüyle iç dünyalara yaptığı yolculuklarla akışkan ve çekici bir dille ortaya koymakta ve seslenmektedir: ‘Kim gerçek, yabancı bir ülkede yaşayıp başka bir yere ait olduğunu bilen mi, yoksa kendi ülkesinde yabancı hayatı sürüp ait olacak başka bir yeri de olmayan mı?’

Evet, kim gerçek yabancı?

Sara Aktaş

Kral Ve Yoksul Şekerci

görebilmek, güzel kadına kendini sevdirmek için her şeyi yapabilmiş.

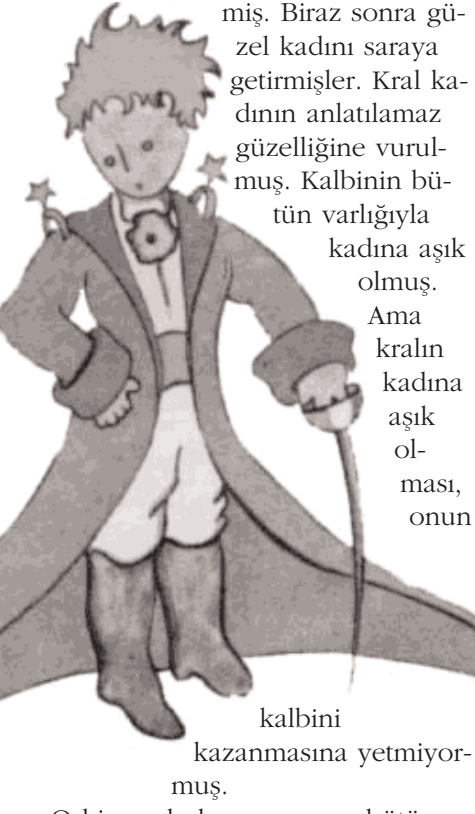
Kentin kenar mahallerinden birinde, kendi halinde yoksul bir şekerci yaşamış. Her gün evinin mutfağında akide şekeri yapar, kentin sokaklarında onu satmış. Yaşamlarını böyle sürdürürlermiş.

Ama şekercinin karısı öyle güzelmiş ki, değil o kentte o ülkede bile ondan güzel kadın olmadığı söylenirmiş. Yoksul şekerci ve güzel karısı fakir, ama huzurlu bir hayat sürerlermiş. Çünkü paraları az olsa da birbirlerini çok sever, birbirlerini mutlu etmeye çalışırlarmış.

Ama bu mutlulukları uzun sürmemiş! Bir gün şekercinin karısı bahçede çiçeklerini sularken kralın adamları sokaktan geçiyorlarmış. Güzeller güzeli kadını görünce gözlerine inanamamışlar. Derhal saraya dönüp efendilerinin huzuruna çıkmışlar.

"Haşmetmeap! Bu kentte, yoksul bir mahallenin en yoksul evinde yaşayan ay parçası gibi bir kadın var.

Böylesine güzel bir kadın ancak sizin eşiniz olabilir. Emir verin size getirelim, onun güzelliğine ancak siz layıksınız." Kral tabii ki bu fikri çok beğenmiş. Derhal adamlarına, kadını saraya getirmelerini emretmiş.

O kimseyle konuşmuyor, bütün gün mahzun bir şekilde bahçede oturuyor, ya da kederle pencerelerden dışarıyı seyrediyormuş.

Kral kadını eğlendirmek için ziya-

fetler düzenliyor, tiyatrocuları ve soytarlarını çağırıyor, ama sarayda kimse evinden zorla koparılan bu yoksul kadının birazcık gülümseydiğini bile görmüyormuş.

Zavallı şekerci ise günlerce evinde oturmuş, sevgili karısının geri gelmesini beklemiş. Sonunda artık dayanamamış ve bir gün yeniden akide şekeri yapıp, kralın sarayının önüne gitmiş.

Belki de karımı uzaktan da olsa birazcık görebilirim diye umutlanıyormuş. Sarayın önünde bağırmağa başlamış: "Akide şekeri taze, alın, tadın, buyurun..."

Kadın, kocasının sesini tanımış. Pencereye koşmuş. Gülümsemesi bir güneş gibi sarayın salonunu aydınlatırmış.

Adamları krala sevgili gözdesinin yoksul bir şekerciyi görünce güldüğünü müjdelemişler. Kral şekerciyi huzuruna getirtmiş. O gülümsemeyi

"Derhal bana elbiselerini ver! Sen de benimkileri giy!"

Kral yoksul şekercinin elbisesini giyip sokağa çıkmış. "Kestane şekeri taze"

Ama kadın kralı tanımış ve planını da anlamış.

Nöbetçileri çağırarak sarayın dışında bağırıp herkesi rahatsız eden o adamı derhal uzaklaştırmalarını, sadece kentten değil, bütün ülkeden kovmalarını emretmiş.

Kral, "ben kralınız aptallar, ne yapıyorsunuz!" diye bağırıyormuş, ama ne fayda! Nöbetçiler krallarını tanımamışlar.

Şekercinin karısı, kral elbiselerini giyen kocasını yanına alarak tahta oturmuş. Kimse kralın değiştiğini anlamamış.

Hatta insanlar seviniyorlarmış bile. Çünkü eski zalim kral bir günde değişmiş, iyi kalpli oluvermiş.

Yoksul şekerci o ülkeyi güzel karısıyla birlikte çok güzel yönetiyormuş
Kitap Adı: "Her Güne Bir Masal"

Geliştirici hareketler

Çocuklar aşağıdaki alıştırmalar 7 ile 15 yaş arası çocukların sağlıklı olarak gelişmelerini destekleyici çalışmalardır. Hem oyun oynayın hemde sağlıklı gelişin.

Fasulye Torbasına Vurma

Amaç: Üst kol kaslarını güçlendirmek.

Başlangıç Duruşu: Bir fasulye torbasının önünde dururken eller yumruk haline getirilir.

Uygulama: Kollar uzatılarak fasulye torbası dönüşümlü olarak sağ ve sol ellerle yumruklanır.

İp Atlama

Amaç: Hepimizin bildiği bu oyun kalp ve

akciğerlerin gelişimini destekler.

Başlangıç Duruşu: İpi iki elle tutarak ayakta durma

Uygulama: 20 -30 kez serbestçe ip atlanır; belli bir noktada dururken koşar adım 20 -30 kez ip atlanır; belli bir noktada dururken aynı anda iki

ayakla sıçrayarak 20 -30 kez ip atlanır. Her üç aşama arasında bir dakika dinlenilir. Bu oyun çalışma üç kez tekrarlanabilir.

Kaplan Yürüyüşü

Amaç: Bel omurlarının ve kalça eklemlerinin, esnekliğini arttırmak

Başlangıç Duruşu: Ayaklar omuz genişliğinde açılarak ayakta durulur.

Uygulama: Dizler bükülerek gövde öne doğru, sırt yere neredeyse paralel olacak şekilde eğilir. Sol elle sol, sağ elle sağ ayak bileği kavranır.

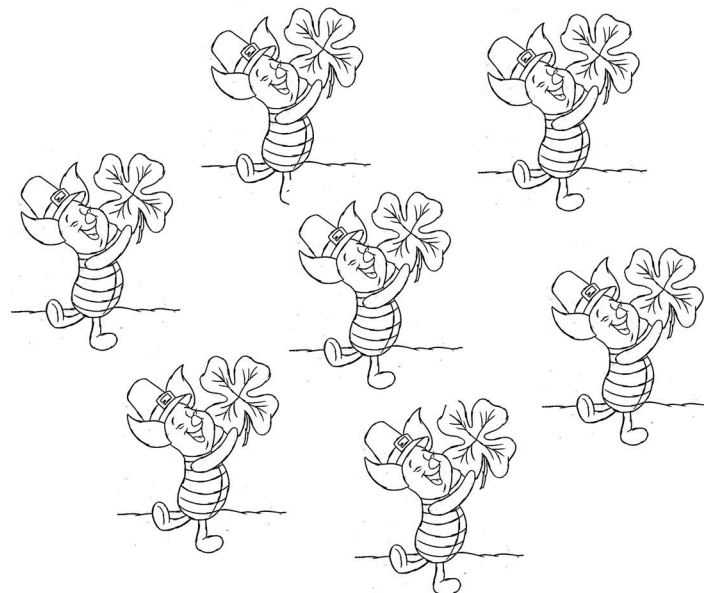
Sağ ayakla öne bir adım atarken baş sağa doğru döndürülür.

Sol ayakla öne bir adım atarken baş sola doğru döndürülür. Bu şekilde 8 adım atılır. Sonra gövde dikleştirilerek başlangıç duruşuna dönülür. 8 - 10 kez doğal ritimle solunur. Bu alıştırma 2 - 4 kez tekrarlanır.

Bilmece

- 1- Hangi yolda trafik kazası olmaz?
- 2- Yankesiciler neden modayı takip ederler?
- 3- Hiç kar yağmayan hava hangisidir?
- 4- Çalındığı halde görülmeyen şey nedir?
- 5- Horoz nerede öter?
- 6- Hangi top zıplamaz?
- 7- Hangi karnede sıfır olmaz?
- 8- En güzel kokan fil hangisidir?

- Cevaplar**
- 1- Samanyolu'nda
 - 2- Ceplerin yerini öğrenmek için!
 - 3- Oyun havası
 - 4- İshk
 - 5- Kendi göplüğünde
 - 6- Kartopu
 - 7- Sağk karnesinde
 - 8- Karanfil

ÇOCUKLARRRR BİZİ BOYAYINNI!

Eko-Tarım Tüm Dünyayı Besleyebilir

Dünyanın 57 ülkesinde yürütülen 280 projeye göre, doğayla barışık tarım yöntemlerinin gelişmekte olan ülkeleri doyurabilecek sürdürülebilir bir verime ulaşabilir.

Saygın ekoloji dergisi 'Environmental Science and Technology'de yayımlanan bir araştırma, ürün rotasyonu, organik tarım, nadas gibi yöntemlerin toprağa zarar vermeden hasatı yüzde 70 oranlarında artırabileceğini savunuyor. Bilim insanları tarımda ilaç ve gübrenin düşürülmesinin toprağın uzun dönem verimliliğini ve hasat sürekliliğini artırdığını vurguluyor. Uzmanlar dünyada sadece Küba ve İsviçre'nin sürdürülebilir tarım esaslarına uyduğunun altını çiziyor.

Tarım verimliliği konusunda şimdiye dek yapılan en kapsamlı çalışmada dünyanın 57 ülkesinde yürütülen 280 proje araştırıldı. Araştırma ekibinden İngiliz Essex Üniversitesi uzmanı Prof. Jules Pretty, gelişmekte olan ülkelerde geleneksel metodlarla yapılan tarımın gelişmiş ülkelerdeki teknolojik ve

kimyasal destekli tarıma göre toprağa daha az zarar verdiğini ve bu nedenle de daha sürdürülebilir olduğunu vurguluyor.

Araştırmacılar, toprağın biyoçeşitliliğini bozmayan yöntemlerin uzun vadede daha yüksek hasat verdiğine dikkat çekerek, böcek ilaçlarının ve verim artırıcı kimyasalların kullanılmaması gerektiğine vurgu yapıyor. Bilim insanları, doğanın böcek ve kurtlara karşı kendi yöntemlerini geliştirdiğini ve bunların tercih edilmesini öneriyor.

İyi toprak suyu tutar

Sağlıklı bir toprak yapısı aynı zamanda daha az su sarfiyatı demek. Tüm ürünlerin yetişmesi için suya gereksinim var; ancak organik açıdan daha zengin olan topraklar daha fazla su tutuyor ve bu suyu daha zengin bir içerikle birleştirebiliyor. Toprağın suyu tutma becerisi, özellikle suyun az bulunduğu veya kuraklık dönemlerinin uzun sürdüğü bölgelerde kritik bir özellik olarak öne çıkıyor.

Toprağa giren Kimyasalı yine insan yiyor

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) istatistikleri, kimyasal temelli ve toprağa aşırı

yüklenen tarımsal yöntemlerin hava ve temiz su kaynaklarını kirlettiğini ve doğaya birçok kirlenici maddenin salınmasına neden olduğunu vurguluyor. Kimyasal tarımın görünmeyen maliyeti, çevre kirliliği, erozyon ve toprak kaybı, seller, su kalitesinin düşmesi ve bu tür suları içen kişilerin sağlığının bozulması olarak insanoğluna geri dönüyor.

Tarımsal üretimde meydana gelen 'kimyasallaşma'nın çevreye ve insan sağlığına etkisi ise, ancak uzun vadede ortaya çıkacağından konu kamuoyunda hakettiği yankıyı bulmuyor. Prof. Pretty'ye göre, kimyasal tarımın insanlığa üç türlü faturası var: "Ucuz gıda adına kimyasal içerikli yiyecekler için önce şirketlere, sonra bunun pisliğini temizlemek için çevreye, son olarak da kendi sağlığımızı kurtarmak için doktorlara bedel ödüyoruz."

Tarım endüstrisi ve organik tarım vizyonu

Son yıllarda tarım ürünleri de, küresel ekonomi içindeki yerini aldı; örneğin tüm dünyadaki buğday, mısır unu ve pirincin yüzde 90'a yakını 6 dev tarım şirketi tarafından pazarlanıyor. Halen dünyadaki tarımsal ticaretin yüzde 80'i, 10 adet şirket tarafından yönetiliyor. Küresel ekonomiye hakim olan büyük tarım şirketleri hasadı ar-

tırmak için her türlü yola başvuruyor.

Tarım endüstrisi, hızla ticari işletmelerin daha fazla ürün almak için toprağa yükledikleri bir hal alıyor. Bu trendin devam etmesi halinde yiyecek kalitesi düşecek, çevre kirlenecek ve tarım ürünlerinin fiyatı artacak.

Bilim insanları tüm dünya hükümetlerinin organik tarıma yönelmesi gerektiğini savunuyor. Uzmanlar bu bağlamda uluslararası kuruluşların şemsiyesinde ulusal hükümetlerin, organik veya geleneksel tarım yöntemlerini desteklemesi gerektiğini savunuyor.

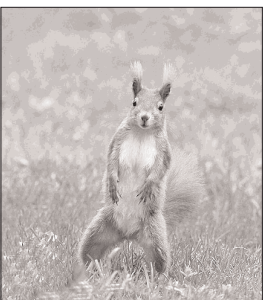
Technology dergisi

Ekolojiyle ilgili uluslararası sözleşmeler

Ekojoloji alanında yapılan sözleşmeleri ne kadar tanıyoruz. Bu sözleşmelerin aslında birer toplum doğa dengesi yarattığının farkındamıyız! O zaman bu sözleşmeleri tanıyalım.

1- Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi:

Uluslararası çevre koruma sözleşmeleri arasında toplam 170'den fazla üye ülkenin imza attığı en çok kabul gören çevre sözleşmesidir.

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin amaçları biyolojik çeşitliliğin korunması, sürdürülebilir kullanımı ve genetik kaynaklardan adil ve eşit olarak yararlanılmasıdır. 1993 yılının sonlarından itibaren uygulamaya konan sözleşmenin uluslararası ve ulusal düzeyde etkisi büyük olmuştur. Her üye ülke kendi ulusal biyolojik çeşitlilik stratejisi/eylem planını hazırlamak ve eylem planının içerdiği önlemleri uygulamaya koymakla yükümlüdür. Biyolojik

Çeşitlilik Sözleşmesi'nin diğer uluslararası sözleşmelerle (Ramsar Sözleşmesi, Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi ve İklim Değişikliği Sözleşmesi) ve Sivil Toplum

Örgütleri ile de pek çok bağlantısı vardır.

2- Bern Sözleşmesi (Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi):

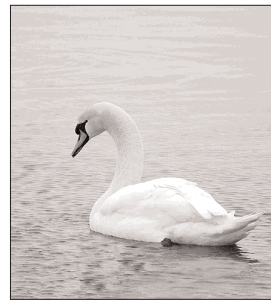
Bu sözleşme Avrupa Birliği tarafından geliştirilmiş ve 1982 yılında uygulamaya konmuştur. Yalnızca Avrupa Birliği ülkelerini değil aynı zamanda Orta ve Doğu Avrupa ülkelerini de içine alır. Bern Sözleşmesi Avrupa'nın doğal bitki ve hayvan türleri ve onların doğal yaşam ortamlarının korunmasına; üye ülkeler arasında işbirliğine ve göç eden türler dahil olmak üzere tehlike altındaki türlere dikkat çekmektedir.

3- CITES Sözleşmesi (Nesli)

Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme):

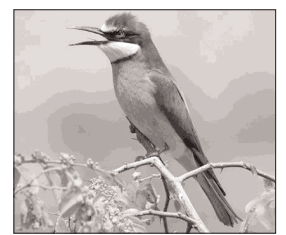
CITES günümüzde hayvan ve bitki türlerinin ticareti konusunda dünyada en yaygın olarak uygulanan sözleşmedir.

1975 yılından beri uygulanan sözleşmeye üye ülkelerin sayısı 140'ı aşmıştır. İzin ve sertifika sistemiyle çalışan CITES, sözleşmenin eklerinde listelenen bitki ve hayvan türlerinin uluslararası ticaretini izlemekte ve kontrol etmektedir.

4-Barselona Sözleşmesi (Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi):

Akdeniz'in ve kıyısındaki habitatların korunması amacıyla Akdeniz ülkeleri arasında işbirliğini amaçlamaktadır. 1978 yılında uygulamaya konan sözleşmeye 20'den fazla ülke imza atmıştır. Taraf ülkeler arasında gemi, petrol ve kara kaynaklı atıkları önleme ve özel alanları koru-

mak amacıyla dört adet protokol imzalanmıştır.

5- Dünya Mirası Sözleşmesi

(Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme):

Bu sözleşme dünyanın olağanüstü doğal ve/veya kültürel mirasının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılabilmesi amacıyla uluslararası işbirliğine çağırarak önemli bir araçtır

6-Ramsar Sözleşmesi (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme):

Sözleşme sulak alanların olağanüstü özelliklerine ve yaşantımıza kattığı sayısız çeşitlilik ve zenginliğe dikkat çekmektedir. Ramsar'da (İran) 1971 yılında imzalanmıştır. Yalnızca sulakalan ekosisteminin dünya çapında koruma altına alınmasını amaçlayan tek uluslararası sözleşmedir.

Haber Merkezi

Dr. İlhan Diken

SİSTİT TÜM KADINLARIN ORTAK SORUNU

Belirtileri nelerdir?

- * İdrar yaparken ağrı, yanma, sızı
- * Sık fakat küçük miktarlarda idrara çıkma
- * İdrarda bulanıklık, kötü koku veya kan gözlenmesi
- * Kasıklara ve makata yayılan ağrı
- * Çocuklarda zayıflık, huzursuzluk, iştah kesilmesi, kusma ve idrar yaparken ağrı ve ağlama
- * Yaşlı kadınlar takatsizlik, zihin karışıklığı, ateş, kendini hasta hissetme dışında farklı bir belirti göstermezler.

Klamidy ve gonore gibi cinsel yolla bulaşan hastalıklarda, parazit enfeksiyonlarında, kişisel hijyen için parfüm kullanılan durumlarda, idrar yollarının iltihaplanmasında, sistit benzeri belirtiler görülmektedir.

Nedenleri nelerdir?

- Sistitin en yaygın nedeni bakteriyel enfeksiyonlardır. İdrar kesesinin bakteriyel enfeksiyon nedenleri şöyle sıralanabilir.
- * Uzun süre idrar tutulması
- * Tampon yerleştirilirken veya cinsel birleşme sırasında bakterilerin üretraya ulaşması
- * Genital temizliğin az olduğu durumlar (genital temizliği arkadan öne doğru yapmak bakterilerin anüsten üretraya yayılmasına neden olur.)
- * Kateter değişimi sırasında zarar gören alanlar
- * Mesanenin tam olarak boşalmasını engelleyen ürünler sistemdeki bazı bölgele rin tıkanması ve deforme oluşu
- Menopoz sonrası östrojen seviyesinin azalmasına bağlı olarak idrar yolu ve idrar ke-

sesi ayırım yeri inceler bu da enfeksiyona yatkınlık sağlar.

Eğer ortadan kalkmazsa doktorunuza başvurmalısınız.

Teşhis ve tedavi nasıl olur?

Teşhis idrar testi ile yapılır. Tekrarlayan enfeksiyonlarda daha fazla araştırma gerekebilir.

Hafif sistit durumları 2-4 günde kendiliğinden geçer.

Doktorunuz sistite neden olan bakteriyi tespit ettikten sonra sizin için en uygun antibiyotikle tedaviyi başlatacaktır.

Ayrıca sistit tedavisinde bol su içilmesi tavsiye edilir.

Enfeksiyon, iritasyon veya harabiyet sonucu idrar kesesinin iltihaplanmasına denir. Kadınlarda daha sık görülür çünkü, idrar yolları daha kısa olduğundan enfeksiyon daha kolay oluşur.

SİSTİT (idrar kesesi iltihabı)

Hamilelikte sağlıklı beslenme

Diyet Uzmanı Joëlle BALTACI

Geçen sayıda size çocukların beslenme sorunundan bahsetmiştim, şimdide annelerin özellik hamilelik sürecindeki beslenme sorunundan bahsetmek istiyorum.

Hamile olunca, normale göre 2 ke-re yemeğe gerek yok, sadece biraz fazla yeme yeterlidir. Bazı besin maddelerine daha fazla ihtiyacınız vardır.

Anne adayları biraz daha fazla proteyin tüketmeleri gerekir, özellikle bazı hayvanlar da bulunanları (balık, yumurta, et ve sütli besin maddeleri) çünkü bu proteyinler bebeğin kas, cilt ve organlarının gelişmesine sebep olmaktadır.

Lipitle yada vejetal yağlar, özellikle de yağlı asidlerle bol olanlar (vücutun kendisinin üretebileceği) bebeğin hücrelerinin inşasında gerekecekler, yine ona enerji getirecekler. Annenin biraz daha fazla yağ yemesi gerekecek (daha önce fazla yemişse, günde iki kaşık sıvı yağ artırılabilir). Bunları salatalara yada sıcak yemeklere katın, ancak kızartma için fazla kullanmayın, kalitelerini azaltır. Bu arada, size hatırlatayım ki zeytin yağı kullanılabilir en iyi yağdır.

Eklenen şekerler konusunda dikkat etmek gerekir, çünkü bazen hamile kadınlarda geçici bir şeker hastalığı gelişmektedir. Buda aşırı şeker tüketiminden kaynaklanmaktadır. Mineraller konusunda en önemlisi

sütte ve sütli maddelerde ve peynirlerde (yoğurt ve sütli deserler) bulunan kalsiyumdur. Günde dört sütli madde tüketebiliyorsak yeterince kalsiyum tüketiyoruz demektir. (Örneğin günde : 1 tas süt + 1 yoğurt + 2 parça peynir, (emmental, comté, ya da hollanda peynirleri...)

Vitaminler konusunda en önemlisi meyve ve sebzelerin tüketimini çoğaltmaktır. Bunlar yeterince vitamin C, folat ve vit B9'un sahip olunmasını sağlayacaktır.

Folat yetersizliği anemiler (alyuvar eksikliği) yaratabilir. Bu erken doğum ya da düşük yapma olasılığı konusunda riskler arz etmektedir. Folat maddesi ile zengin olan maddeler bunlardır: ıspanak, karnabahar, kuşkonmaz, etler, ciğer, yumurtalar ve peynirler. Bu sebzeleri bolca tüketmekten kaçınmayın.

Sebze ve meyveler bağırsak sorunlarını önleyecektir.

Aynı zamanda bolca su içmeyi unutmayın, alkolden kaçınm ve sigarayı bırakın! Çünkü bu zararlı maddeler bebeğinizi etkilerken, plasentanın barajını aşılıyorlar !

Çocuklarınızla birlikte size çok mutluluk dilerim, gelecek seferde emziren annelerin beslenme sorununu ele alacağım.

Saygı ve sevgilerimle.

Pratik Öneriler

- Yeni aldığımız kazakların tüylenmemesi için bir naylon torbaya koyarak 24 saat buzdolabının buzlüğünde bekletin. Tüylenmesi önlenir.
- Kirlenmiş koyu renk kadife elbise ve pantolonlarınızı tuzla temizleyebilirsiniz. Temiz bir fırçayı temiz ve kuru bir tuza batırarak giysinize kuvvetle sürün. Lekeler gidecek, kullanılmaktan doğan parlaklık kaybolacaktır. Ayrıca eskiyip de parlayan pantolon-

larınızdaki bu parlaklığı gidermek için ütü bezini sirkeli suyla ıslatın, sonra çok sıcak su ile ütöleyin. Parlaklığın tamamen kaybolduğunu göreceksiniz.

• Etek ve pantolonlarınızda parlaklıklar oluşuyorsa, bu kısımları yeni kesilmiş bir patatesle iyice ovalayın. Kuruduktan sonra fırçalayabilirsiniz. Parlaklıktan eser kalmaz.

• Ütü yaparken, ütöleyeceğiniz gömlek, etek gibi giysilerin altına çarşaf, perde, havlu gibi geniş satırlı eşyalar koyarsanız ikisi birden aynı anda ütölenecektir.

Yemek tarifleri

Patatesli Karnabahar

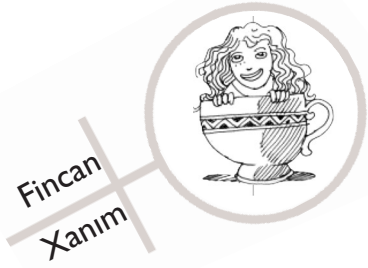
- Malzemeler**
1 orta boy karnabahar
2 orta boy patates
1 adet kuru soğan
100 gr kaşar peynir
1 kaşık domates salçası
100 gr margarin
1.5 su bardağı su
karabiber
pulbiber
kekik
tuz

Hazırlanışı

Patates ve karnabaharı aynı aynı haşlayın. Tencereye 100 gr margarin koyup ince küçülmüş soğanı kavurun. Salçayı ilave edip kavurduktan sonra

1.5 bardak su ilave edin. Baharatların hepsini ilave edin. Kaynamaya başlayınca çiçekleri saplarından ayrılan karnabahar ile dilimlenmiş patates ilave edin. 5 dakika kaynatın. Aynı bir fırın tepsinine koyup üzerine kaşar rendeleyerek fırına koyun. 250 derecede 15 dakika pişirin ve sıcak servis yapın. Afiyet olsun...

Ayını Çatılar Altında Buluşmak

Bu haftaki konumuz her yılda olduğu gibi 2006 yılının nisan ayında konferans çatısı altında kadınlar topluluğu, özelde ise analar topluluğu. Dünyanın her göbeğinde veya eteklerinde, aynı çatı altında bir araya gelerek, amaaaaan dikkat! Çatılar çat demeden kazasız belasız bir yıl daha nasıl ip atlar gibi atlattıklarını siz okurlarımla paylaşmaktan büyük mutluluk ve kıvanç duyarım.

Öncelikle herkes şunu iyi bilsin, kulağınıza küpe olsun ki, biz kadınlar özgürlük hareketinde mükemmel bir adım attık. Partileştik, ordulaştık ve şimdi ise kurultay zirvesine ulaştık. Muazzam bir gelişim çağrısını çağırılmaktadır. Bakın bunca karar alındı... Mesela şiddete son, eşitlik, irade, özgürlük ne bileyim vs. vs. Ama hala dayak yiyen kadın çok vallahi. „Kocamdır, hem sever hem de döver“ diye düşünenler o kadar çok ki. Hadi abarttin vallahi deyip durmayın. Ayol bir türlü bir araya gelemedik doğrusu. Bendeniz kara kara düşünürüm de... sizce dize dize çatılar kurmak veya ilan etmek gerekli midir? Araştırmalarım sonucu aldığım tüm verilere göre sonunda kendi hasır nesir ellerimizle kurduk.

Bendeniz tüm tecrübelerime dayanarak söylüyorum ki bu çatıları bir araya getirmek sarmaş dolaş gibi bir muamma doğrusu. Öyle görüldüğü ki "Tevgera Jina Azad" çatısı, tüm çatıları birbiriyle tanıştıracak, buluşturacak. Böylelikle sarmaş dolaş olmaktan kurtulmuş olacağız. Hadi hayırlısı.

Bendeniz apaçık ve affınıza sığına-

rak itiraf etmeliyim ki, kafam karman çorman, saçlarım diken diken. Ayol tanrı aşkına... Ben çatıların hızına yetişemiyorum doğrusu. Birazcık da olsa aydınlanmak için konferans delegesi olan bir Yademizle yaptığımız röportajı aktarayım. Yade'nin kaşları çatık, sıkıntının verdiği çatlamalar ise apaçık. Öncelikle yade ye Tevgera Jina azad çatısının kurulmasına dönük neler söyleyeceğini sordum. Yanıtı şöyle: "Kecamin kurbanı we me, bese! Peeeee! Yekemin çatıya meyi delal pir xweş bu. Ma ev ji yajke, majke, taske, aske... nizamim ci... pepuuuu!..... Kurbanı we me... Şer eeeeeeeeeee , pratik gereke pratik.. çatı yek tene bese... Walla bese billa bese, edi bese Nurhak debese engizek"

Anlaşılan şu ki yade'nin isyanı karman çorman bir çorbaya dönmüş. Karar alalım, çatı kuralım kurmasına da yadeleri karman çorman çorbasından kurtaralım. Yalnız yade karman çorman çorbasından nasibini alsın da yadeler topluluğu toplanıp çatıya girdiler sonunda. Hadi hayırlısı, darısı çatının başına. Konferansın en önemli gündemlerinden birisi siyasal gündem. Yuvarlak ve karman çorman bir dünyanın etrafında nasıl dönüyoruz gelelim. Yadeyle yaptığımız söyleşiye gelelim bakalım neler oluyor. Yade: "weki hun dizanın liberi YNK nave wi cibu, ha Mam dolar, me kurda heznake, dolara hezdike. Bila here cem pis tirko dolar zefin. Kecamina dela... Şereeeee... pratik gereke. Madem wulo ye em ji dayika aştıye maztir bikin. Em ne dayika aştıne, hün nekin eme bikin. Şer eeee keçikno hevalno rabin

em herin bese-eee nurhak beseeee engizek"

Anlaşılan yadeler siyaset arenasında atığa geçmiş; baravo doğrusu. Yademiz savaş açmış bu dünyaya karşısında, barış anaları bu işi galiba başa götürülecek. Ayol helal olsun vallahi analar topyekün direnişinde.. O zaman hadi hayırlısı. Darısı çatının başına.

Saygı değer okurlarım... yade ile yapılan söyleşimizde her ne kadar isyankar bir hava estirilme-ye çalışılsada konferans çatısında hakkımızda alınan tüzük kararlarını tüm zorlanmalarımıza rağmen az da olsa anlamaya çalıştık. Asil sorunu salt çatıların çok olmasında aramamak gerekir. Topu oraya buraya atmayalım. Önemli olan bizim yeni paradigma temelinde bu çatıları hayata geçirmemizde. Demek oluyor ki sorunun temel kaynağı zihniyetimizde yatmakta. Ayol yadeler sakın yanlış anlamasınlar. Onlara di-

yecek lafım mı olur. Ama anlaşılan yeteri kadar yeniliklerimizi anlatamıyoruz. Yinede analara bravo doğrusu nasıl olursa olsun, şunu çok iyi bilmekteler örgütlülük her şeyin başıdır. Valla onu bunu bilmem artık yeni hep birlikte yaratmalıyız. "Tevgera Jina Azad" çatısı bünyesinde daha büyük organizasyonlarda buluşmak dileğiyle...

fıkra

HERKESİ TANIYAN KADIN

Bir mahkeme salonu düşünün... Bir davada tanıklık etmesi için kürsüye yaşlı bir teyzeyi çağırırlar.. Kadın yerine oturur ve davalının avukatı kadına yaklaşır...

- "Bayan Jones.. Beni tanıyor musunuz?" Yaşlı teyze cevap verir:

- "Ah evet Bay Williams sizi çocukluğunuzdan beri tanıyorum.. siz taa o zamanlar bile aileniz için tam bir baş belasıydınız.. sürekli yalan söylüyorsunuz, karınızı komşunuzla aldatıyorsunuz, en yakınım dediğiniz insanların arkasından konuşuyorsunuz, 2 dolar fazla kazanmak için herkesi satarsınız..."

Davalının avukatı başta olmak üzere bütün salon şok olur.. Adam ne yapacağını bilemez bir halde kadına tekrar sorar:

- "Peki Bayan Williams, ya karşı tarafın avukatını tanıyor musunuz?" Kadın yine cevaplar:

- "Elbette tanıyorum.. çocukluğunda ona dadilik yapmıştım.. Tembel, ödle ve alkolik adamın tekidir.. etrafında bir tek dostu yoktur ve herkes onun

hala geceleri altına kaçırdığını söylüyor.."

Yine herkes şokta.. bütün salonu bir gürültü kaplar.. hakim kürsüye tak tak vurup herkesi susturur ve her iki tarafın avukatını da kürsüye çağırır.. Ve ikisine de eğilmelerini söyleyerek kulaklarına şunu fısıldar..

- "Eğer bu kadına beni tanıyıp tanımadığını sorarsanız ikinizi de harcarım."

DAMADIN YEMİNİ

Kilisede düğünün başlamasına çok az zaman var. Damat rahibin yanına yaklaşır fısıldar:

- "Bakin. Size vereceğim \$100 karşılığında evlilik yeminimizde birtakım değişiklikler yapmanızı istiyorum.. Hani şu bana soracağınız 'Sonsuza dek seveceğinize, koruyacağınıza, sadık kalacağınıza yemin ediyor musunuz?' kısmı var ya, onu metinden çıkarmanızı istiyorum."

Rahip gülümseyerek başını sallar ve damat rahibin avucuna \$100 sıkıştırıp içeri döner.

Ve düğün başlar, herkes yerini alır, gelin ve da-

mat rahibin önünde buluşur ve yeminler okunmaya başlanır. Sıra damadın yeminine gelince damadın gözleri hain hain parlar ve rahip damata sorar:

- "...eşinizin daima bir adım gerisinden yürürüyeceğinize, her emrini ve dileğini yerine getireceğinize, her sabah kahvaltısını hazırlayıp ayağın kadar götüreceğinize, ve ikiniz de yaşadığınız sürece başka kadınlara yan gözle bile bakmayacağınıza yemin ediyor musunuz...?"

Tabi damadın bu beklenmedik iş karşısında gözleri faltaşı gibi açılır. Sağa sola bakar, bir yutkunur.. ve kısık bir sesle:

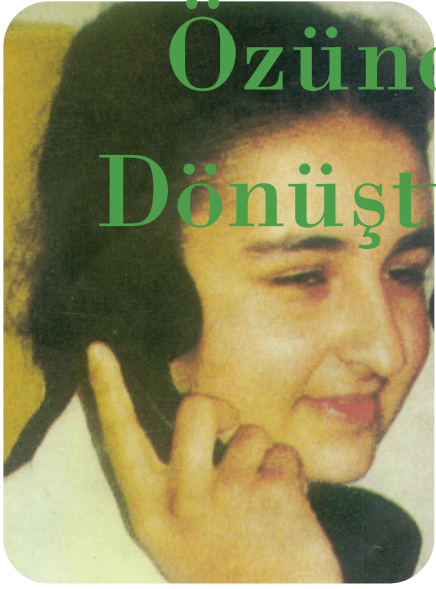
- "E...eee.. evet efendim"

Ama tören sona erdikten sonra damat hışımla rahibin karşısına dikilir:

- "Bir anlaşma yaptığımızı sanıyordum!!!!"

Rahip gülümseyerek cevaplar:

- "Eşiniz daha iyi para verdi.."

Özündeki Doğurgan Evreni Ay-dınlığa Dönüştüren Soylu Kadın Kahramanlar!

“Bahçeye ekilen çiçekler kurumuştu. Ama O inadına her gün onlarla ilgilenir, besler, yaşam gücü olmaya çalışırdı. Ve en sonunda onları yeniden yeşertmeyi, canlandırmayı başardı.

Ay dınlanma belki de toplumsal hafızanın en kutsal ve anlamlı kavramlarından biri. Türkçede bu kavram ay kelimesinden türetilmiş. Kavramın kaynağına baktığımızda dişil karakteri çok belirgin görürüz. Nitekim insanlığın ilk aydınlanması, kadın yaratıcılığının, doğurganlığının, emeğinin ve tüm bunların kutsallığının öncülüğünde gerçekleşmiştir. Dolayısıyla ay ile özdeşleşen kadın, toplumsal ve bireysel boyutta insanın düşüncede ve duyguda daha üst boyutlarda bilinç kazanmasında, yani aydınlanmasında çok büyük atılımların sahibi olmuştur.

Şimdi tarihimizi bildikçe daha güçlü günümüzü anlıyor, kadın ve insan sevgisini daha büyütüyor ve geleceğe, özgür-

lüğe doğru daha sağlam adımlar atabiliyoruz. Tarihin gür sesi, günümüzde de tanrıça kimliğiyle yeniden yeniden diriliyor, gözlerimizi kamaştıran beyin ve ruh güzelliği ile, ay-dınlığı ile. Tıpkı Zilan gibi, Sema gibi...

“Anlamlı bir yaşamın ve büyük bir eylemin sahibi olmak istiyorum” diyordu Zilan arkadaş mektuplarında. Anlamlı bir yaşam ve büyük bir eylem. Yani anlamlı yaşamın bedeli büyük bir eylem. Peki anlamlı yaşam ne? Bunun uğruna gerçekleşecek büyük eylem ne? Ya da bu cümlenin ardını oluşturan gerçeklik ne? “Keşke canımdan başka verecek bir şeyim olsaydı” dedirten fedai ruh nasıl bir ruh?

Zilan arkadaşın bir yakını bir söyleşide şunları söylüyordu: “O dışarıdan geldiğinde sanki içeriye on kişi girmiş gibi bir doluluk, enerji, canlılık gelirdi eve”, “Bahçeye ekilen çiçekler kurumuştu. Ama O inadına her gün onlarla ilgile-

nir, besler, yaşam gücü olmaya çalışırdı. Ve en sonunda onları yeniden yeşertmeyi, canlandırmayı başardı” Bu sözleri dinlediğinde insan, Zilan arkadaşın yaşam ve bereket dolu yüreğini, kişiliğini çok net duyumsuyor. Yaşam doluydu ve hep doğurmak istiyordu. Bilmediğimiz anlamda çocuk değil, anlamlı yaşam, güzel ve özgür bir kimlik, büyük bir eylem doğurma istemiydi. Ana tanrıça Kürdistan topraklarında yeniden ve görkemlice O'nun şahsında böyle diriliyordu. Hayır soyut değil, mistik de değil. Çok somut, yanımızdan, içimizden çıkan biri olarak ve çözüm gücünü ortaya koyarak.

Bir halk kimliğiyle, kültürüyle, felsefesi, ahlakı ile yok sayılırken, bir cins en onursuz, kimliksiz kalıplara sıkıştırılmaya çalışılırken, bir savaş en acımasız ve kirliliğiyle halka, halklara karşı yürütülürken, buna sessiz kalarak anlamlı yaşanabilir miydi? Yaşamamazdı ve bu nedenle müca-

dele yolunu tercih etti, orada yerini aldı. '96'da fedai eylemini, hem Önderliğe karşı geliştirilen 6 Mayıs komplosuna, hem Kürt ve Türk halklarına karşı uygulanan kirliliği savaş politikalarına ve aynı zamanda içimizde gelişen çeteci tasfiyeciliğe karşı tavrını koyma temelinde gerçekleştirdi. Komela Komelen Kürdistan Önderliği Zilan arkadaşın mektuplarını defalarca ve satır satır okuyarak yorumladı. O'nun zafer ve tanrıça kişiliğinde derinleşti. Bu derinleşme hem genel harekete taktik ve komutanlık esaslarına ve hem de kadın özgürlük mücadelesine ilişkin perspektife dönüştü.

Ve Sema arkadaş. '98'in Newroz'unda bedenini ateşe vererek eylemini gerçekleştirdiğinde “8 Marttan 21 Marta köprü olmak istiyorum” diyordu. Yani kadın mücadelesi ile ulusal-toplumsal mücadelenin kopmaz bağının, bedenini ateşe vererek ifade ediyordu. Eylemin diliyle, ateşin yakıcılığı

ile konuşuyordu. Mazlumların, Dörtlerin, Zekielerin, Berivan-Ronahilerin, Zilanların ardılı olarak böyle bir eylemi, iç ve dış düşmana, tehlikelere karşı eylemini gerçekleştirdi. Sema arkadaşta da büyük bir sadelik, dürüstlük, incelik, cesaret, bilinç yoğunluğu ve anlam arayışı çok belirgin. Gerek eylem biçimi, gerekse de bıraktığı rapor ve mektuplardaki kendini, toplumu, süreci ele alış, yorumlama, eleştirme tarzı çok cesaretilice ve bilimsel.

Ve Sema arkadaşın eylemi, 8 Mart '98'de Önderlik tarafından belirtilen kadın kurtuluş ideolojisi teorisinin gelişiminde belirleyici rol oynadı.

Mücadelemizin gelmiş olduğu bu süreçte de Zilanca, Semaca yaşamak, mücadele etmek, kimlik olmak başarıyı getirecek olandır.

Çiğdem Doğu

Ege'li Türk kızı yüreğini Amara'ya taşıdı

Uta Schneiderbanger (Nûdem) ve Ekin Ceren Doğruak (Amara) 31 Mayıs'2005 te Güney Kürdistan'da geçirdikleri trafik kazasında yaşamlarını yitirdiler.

Gidenlerin ardından söylenen sözler anlamını bulur mu? O kadar güzel insanlar düştü ki bu toprağa onları anlatmaya çalışmak anlam denizi yaratmak ister...

Aylardan Mayıs takvim yaprakları tek tek çevrildikçe geçmişin acı kayıplarıyla geliyor zaman. Mayıs ayı; biri Ege'li biri Alman iki kadına ağıt yakıyor. Dağların yeni bir buluşmayı kucaklaması ansızın gelen bir vedanın hüznüne dönüştü.

Amara (Ekin Ceren Doğruak) Ankara'dan Avrupa'ya oradan Kürdistan dağlarına uzanan yaşam yolculuğunda güzel insan olmayı güzel insanla yoldaş olmayı seçmişti. O, Ege'nin deniz kokulu çocuklarının yanında, Kürdistan'ın yalınayak esmer çocuklarının umutlarını bir arada taşıyordu.

Amara'yla tanıştığımızda Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesinde

öğrenciydi. Yurtsever Öğrenci Hareketi'nin Avrupa üzeri katılmayı uygun görmüşlerdi. Uzun bir bekleyişin ardından sonunda ulaşmıştı dağlara. Hayallerinde defalarca giydiği gerilla elbiselerini giymişti üzerine. Amara duygularını saklama gereği duymaz sevinçlerini, üzüntülerini, kızgınlıklarını kaygısızca paylaşırdı. Çocuk paylaşımları

gibi, sınırsız hesapsız koşmak gibi yaşamı doğaldı. O çocuk yüzünü kaybetmeyenlerdendi. Olayları, olguları çabuk kavrayan kıvrak bir zekası vardı. Karşımıza çıkan sorunlar karşısında ilk çözüm üretenden biri de hep Amara olurdu

Kürdistan Dağlarında Tarih Olmak

Ya Nudem (Uta Schneiderbanger) bir enternasyonal olarak Kürdistan dağlarında tarih olmayı ne çok istediğini, Almanya'da devrimci örgütler dağıldıktan sonra ortaya çıkan zorlanmayı, kendisinin neden Kürt halkının kurtuluşuna ortak olmayı tercih ettiğini biraz da buruk anlatıyordu. 'Her bizim bir yere gittik ama aramızdaki ilişkileri yeterince devam ettiremedik. Oysa özellikle kadın hareketleri adına birlik sağlamada, tecrübe aktarımında etkili olabilirdik' diyordu. Avrupa'daki Kadın Festivali'ne çok önem vermesi 'İyi bir hazırlıkla bu yılki festivali gerçekleştiresek Avrupa kadın kitlesi ve Avrupalı kadınlar açısından da büyük moral yaratır, bunun üzerinden daha etkili örgütlenme imkanlarına kavuşuruz' deyişleriyle vurgulardı.

Ve bizler kısa buluşmamıza sığdıramadıklarımızla kaldık. Dostları bekledik, gülüş ve sohbetleriyle ısıtmak için yüreğimizi. O zamansız ve bizi kedere boğan ayrılışınıza sebep kazaya lanetler okuyoruz.

Nujin Artos

Barışa Adanmış Bir Yaşam; Shelly

Anderson

“Kadınların ailedeki çatışmaların çözmeleri için kullandıkları yöntemleri toplumsal yaşam ve siyasette de kullanmaları yönünde cesaretlendirilip ve desteklenmeli.”

Kadın Barış Girişimcilerin Projesi'nin yöneticilerinden olan ve dünyada barışın gelişmesi için gösterdiği çabalarından dolayı Nobel Barış Ödülü için aday gösterilen Shelly Anderson, kadının özgürlüğü tüm halkların eşitliği ve insan haklarına saygınlığı gibi değerler kapsadığı savunmaktadır. Anderson, bu konuda gazetemizin sorularını yanıtladı.

• **Barış hareketinin çalışmalarında neden yer almaya başladınız? Kişisel girişimlerinizin başlangıç noktası neydi?**

ABD ordusunda yer aldığı Japonyalı kadınlar tarafından verilen bir seminere katıldım. Orada konuşan Japonyalı kadınlar ABD'nin Hiroşima ve Nagazaki'nin bombalanmasından sonra hayatta kalan kadınları idi. Bir kadın, kızı birkaç sefer üst üste nasıl erken doğum yaptığını anlattı. Tüm bebeklerin genetik bozukluklarından kaynaklı deformasyonlarla dünyaya gelip öldüler. Kızı tekrardan hamiliydi ve tüm ailesi bebeği tekrardan deforme olup öleceğinden korkuyordu.

Japonlu kadınlarla beraber bir Amerikan kadın hareket ediyordu. Belki şaşırıdır, fakat onun yaşam hikayesinde benzerlikler vardı: Hiroşima bombası atıldıktan sonra eşi ABD askeri olarak orada kalmıştı ve kısa bir süre sonra kan kanseri sonucunda yaşamı yitirmişti. O kadının kızı da

birkaç sefer erken doğum yapmıştı. Tüm bebekler de deforme olup ölmüşlerdi. Onun kızı da tekrardan hamiliydi ve tüm ailesi bebeğin tekrardan deforme olup öleceğinden korkuyordu.

“Bir nükleer savaşı hiç kimse kazanamaz”

Ben dinleyicilerin arasında oturuyordum ve kendi kendime soruyordum: “Sözde bir taraf bu savaşı kazanmıştı. Fakat radyoaktif zehirlenmeden dolayı her iki aile – ve onun dışında da hem Amerikalı, hem de Japonyalı birçok başka aileler – tam bir kabus içinde yaşamaktalar. Bu savaşın gerçekliği. Hiç kimse gerçek anlamda kazanmıyor. Bir nükleer savaşı hiç kimse kazanamaz.”

Bu olaydan kısa bir süre sonra ABD ordusunu bir vic-

dani retçi olarak terk ettim. Barış için çalışmak istiyordum. Ölüm ve yıkımı yaygınlaştıran bir sistemin parçası olmak istemedim.

• **Kadın özgürlük mücadelesi ve barış mücadelesi arasındaki ilişkiyi nasıl tarif ediyorsunuz?**

Savaş ve herhangi bir sömürücü sistem, örneğin diktatörlükler veya işgal, bir grup insan diğer grubun üstün olduğu, egemenliğin ve iktidarın hakkına sahip olduğu düşüncesinin temelinde gelişmektedir. Egemenlik ve iktidar, ataerkil sistemin değerleridir. Bu sosyal sistemde kadınlar erkeklerin aşağısında/altındadır deniliyor.

Bunun karışısında barış kültürü halkların eşitliğine dayanan değer yargılarına ihtiyacı var. Barış kültürü egemen-

lik ve iktidara değil, dayanışma ve saygınlık ilkelerine değer vermektedir. Kadınların özgürleşmesi için bir barış

kültürü şarttır. Kadınların ailedeki çatışmaların çözümleri, kullandıkları yöntemleri toplumsal yaşam ve siyasette de kullanmaları yönünde cesaretlendirilip, desteklenmeli.

• **Barışın inşası için kendiniz ne gibi faaliyetler yürütüyorsunuz? Hangi çalışmalarda yer aldınız?**

Çalıştığım “Women Peacemakers Program / WPP” (Kadın Barış Girişimcilerin Projesi)

yıllardır birbiriyle çatışma içinde olan gruplardan kadınları buluşturarak kendi tecrübeleri üzerinden konuşup barış için nasıl ortak çalışabilecekleri konusunda önemli adımlar atabilmiştir. Örneğin Filistinli ve İsraili kadınları veya Kuzey İrlanda'daki Protestan ve Katolik kadınları, Ruwanda'daki Hutu ve Tutsi kadınların birbiriyle buluşmalarını sağlayabildik.

Bu kadınlar, birbiriyle buluşma riskini omuzlamaya hazırıldılar. Geçmişten çok kendileri ve çocukları için bir geleceği inşa etmeleri onlar için daha büyük değer kazanmıştır. Beklemedikleri bir şeyi gördüler, aslında ne kadar ortaklıklara sahip olduklarını öğrendiler.

• **Çalışmalarınızda ne gibi zorluklarla karşılaştınız? Bu**

zorluklara rağmen girişimlerinizde ısrar etme nedeniniz neydi?

Birçok kadın barış girişimcilere uygulanan tecrit ve yalnız olma duygusu gördüğüm zorluklardan biriydi. Kendi insanları tarafından “ihanetçi” olarak suçlanabiliyorlar, çünkü şiddeti durdurabilmeleri için düşmanı ile diyalog kurma gerekliliğini fark etmeye başlıyorlar. Özellikle kadınlar, şiddeti içermeyen yöntemlerle mücadele etme kararını verdikleri zaman halklarının kurtuluş mücadelesine sırt döndükleri gibi yanlış anlaşılmalara karşılaşılabiliyorlar.

Bu dünyada Afganistan, Ruwanda, Sudan, Kürdistan gibi ülkelerde yaratılan cehennemlerde kadınların birleşmeleri ve direnmeleri, bunu bilmemi barış mücadelesinde ısrarlı olmamın en önemli güç kaynağıdır. Direnmek, şiddete karşı – özellikle evde kadına karşı uygulanan şiddet gibi tabulaştırılan konularda aynı zamanda kız çocuklarının erkek çocukları ile eşit payda emek yiyebileceklerinde ısrar etmek anlamına da gelebilir.

Kadınlar tüm savaş koşulları altında kendilerini örgütlediklerini bilmek bana o kadar umut veriyor. Belki tek başına olup oğullarının şiddetsiz yöntemlerle mücadele etmelerinin önemi üzerine tartışmalarıyla bunu yapabilirler. Ya da gruplar içinde örgütleyip bakış açılarını kamuoyuna duyurmaya cesaret edebilirler. Fakat kadınların kendilerini örgütlemeleri toplumda önemli değişimlere yol açıyor.

Ann-Kristin Kowarsch

ABONE FORMU

12 AYLIK

 20 EURO

24 AYLIK

 40 EURO

İsim:

Adres:

Telefon:

Banka Adı:

Hesap No:

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
's-GRAVENHAGE
NederlandTel.: 0031 652152768
Fax: 0031 492516260Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686
Hollanda Dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

Shelly Anderson Kimdir?

“Kendimi tanıtırken, kendimi yaşamı seven bir kadın olarak tanıtmak istiyordum.” diyen Anderson 35 sene önce ABD'deki barış hareketinde faaliyetlerine başladı. Önce ABD ordusunda yer aldı. ABD ordusunu bir vicdani retçi olarak terk etti. Dünyada barışın gelişmesi için gösterdiği çabalardan dolayı Nobel Barış Ödülü için aday gösterildi.

Hollanda'nın Alkmaar kentinde bulunan Kadın Barış Girişimcilerin Projesi koordinasyon bürosunda çalışmaları yanısıra uluslararası konferanslara katılım sağlamış, eğitim programları düzenlemiş ve çatışma bölgelerindeki barış diyalog süreçlerini takip etmiştir. Halende mevcut çalışmalarla ilgilenmektedir.